

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 50 • nr. 8 • september 2014 • € 1,75 • www.sp.nl

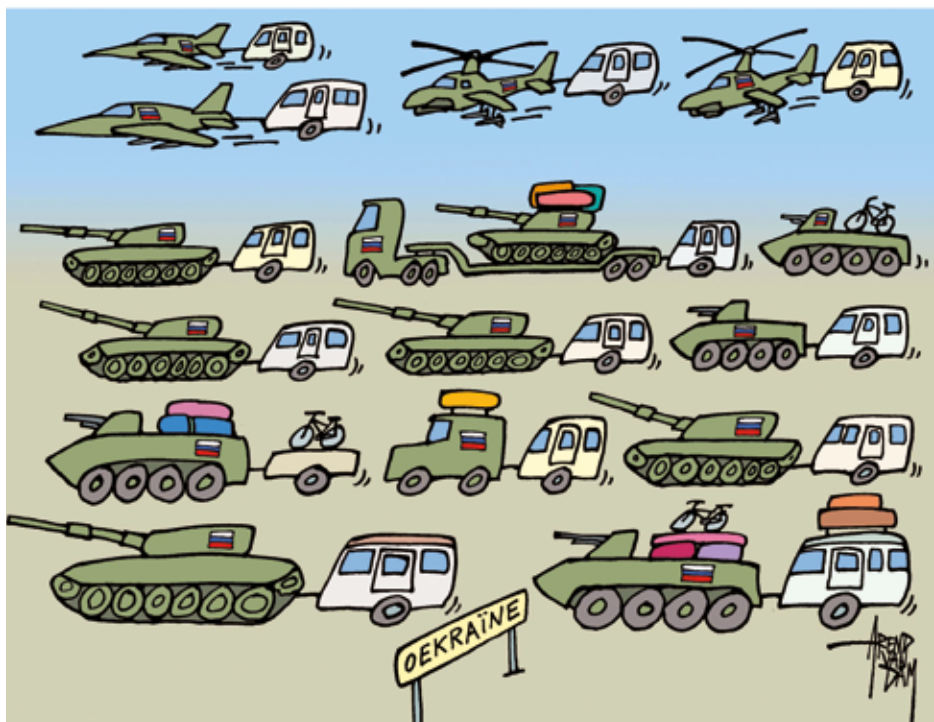

DE LEUGEN VAN 70 MILJARD

HOE BLUSSEN WE DE BRANDHAARDEN IN DE WERELD?

IN HAAR ELEMENT: KRISTA VAN VELZEN

Arend van Dam

ENQUÊTE

HOE GAAT HET MET ONZE OUDEREN?

 De vragenlijst:
sp.nl/hoegaathet

SP-Kamerlid Renske Leijten: 'Het kabinet ontnemt ouderen hun recht op zorg. Onlangs liet Nieuwsuur zien hoe duizenden ouderen wachten op een plek in een verzorgings- of verpleeghuis. Hoogbejaarde mensen – soms dementerend – overlijden terwijl ze op een wachtlijst staan. Tegelijkertijd gaan verzorgingshuizen dicht of staan kamers in deze huizen leeg. Als u met deze situatie te maken hebt, of als u mensen kent die hiermee te maken hebben, wilt u mij dan helpen door een korte vragenlijst in te vullen?'

★ ROOD

jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE
JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

KLEUR JE AFDELING ROOD!

De jongeren van ROOD zijn de toekomst van onze partij. Daarom is het goed om als afdeling energie te steken in het opzetten en ondersteunen van een ROOD-groep. Maar hoe pak je dat aan? Hoe werkt het contact tussen de groep en de afdeling?

En hoe voert een ROOD-groep eigenlijk actie? Om antwoord te geven op deze en nog meer vragen over het opzetten van een ROOD-groep, organiseert ROOD op zondag 5 oktober weer de 'Kleur je afdeling ROOD'-scholing. Deze begint om

11 uur in De Moed in Amersfoort. Alle afdelingen die nog geen ROOD-groep hebben, maar wel met ROOD aan de slag willen, zijn van harte uitgenodigd. Neem ten minste één ROOD-lid uit je afdeling mee. Als je nog vragen hebt of je wilt je aanmelden, stuur dan een mailtje naar rood@sp.nl.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Femke Broekhuijsen
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee

Robin Bruinsma, Karen Veldkamp
Gerard Vrakking en Rob Voss

Foto cover: Frank Muller

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

IN DIT NUMMER

Krista van Velzen
'Kernwapens hoppetee verbieden'
6

AWBZ-premie
'Het is puur bedrog'
12

Huurverhoging
'We laten niet meer over ons heen lopen'
15

Harry van Bommel
'Verontwaardiging over Israëliësch geweld'
18

Beter Beest
De sociale dierenarts
22

4 Actueel: 'Een ander geluid over de brandhaarden'

24 Uitgelicht: Tijd voor komkommers

28 LinksVoor: Paul Weijmans improviseert

29 Sadet Karabulut kijkt: 'Deux jours, une nuit'

10,11, 25, 26, 27 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel

32 Theo de Buurtconciërge

COLUMN

Extremisme bestrijden en samen leven

Waarom keren mensen die hier zijn geboren zich tegen onze samenleving? Hoe kan het dat sommige van onze kinderen onze vijanden worden?

Die vragen moeten we onszelf stellen wanneer we willen weten hoe het kan dat jongeren in Nederland sympathie krijgen voor de barbarij van de Islamitische Staat (IS) en soms zelf overwegen om zich in de strijd voor een islamitisch kalifaat te mengen.

Moslims die wel trots zijn om in Nederland te wonen worden door deze extremisten als 'verrader' weggezet. Zij hebben net zo veel last van dit fundamentalisme als iedere andere Nederlander. Niet voor niets hebben moskeebesturen en vertegenwoordigers van Turkse en Marokkaanse organisaties onze verklaring getekend om onze strijd tegen de IS-terreur te steunen. Gezamenlijk spreken wij ons uit tegen extremisme en voor onderlinge solidariteit.

Je mag in ons land heel veel zeggen, maar je mag hier niet alles doen. Je mag geen haat zaaien, niet discrimineren en niet aanzetten tot geweld. Je mag gelovig of ongelovig zijn. Homoseksueel of heteroseksueel. Man of vrouw. We zijn allemaal gelijkwaardig. De wetten en regels gelden voor iedereen. En iedereen moet zijn recht kunnen halen.

Mensen die zich keren tegen onze samenleving, die in Nederland aanslagen willen plegen, moeten hard worden aangepakt. Tegelijk mogen we nooit stoppen met het onderzoeken van de oorzaken van dit extremisme, zodat de voedingsbodem weggenomen kan worden. Wijken en buurten moeten we verbeteren, de integratie versterken, segregatie en discriminatie bestrijden.

Het is zaak om de solidariteit en onderlinge lotsverbondenheid tussen bevolkingsgroepen te versterken. Hier én internationaal. Haat bestrijd je immers niet met haat, net zoals je de belangrijke waarden van een open en vrije samenleving niet kunt beschermen door diezelfde waarden en onze rechtsstaat af te breken.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

‘ANALYSEER INFORMEER MOBILISEER’

De zomer van 2014. Los van het weer, of ieders vakantie, is het vooral de zomer van oorlog en geweld die steeds verder dreigen te escaleren. Oekraïne, West-Afrika en praktisch het hele Midden-Oosten staan in brand. Rassenrellen in het Amerikaanse Ferguson, ophoging van defensiebudgetten, humanitaire rampen, het houdt vooralsnog niet op. Hoe gaat Emile Roemer daarmee om en wat kan de rol van de SP zijn?

‘ZO’N ZOMERRECES HEB ik nog niet eerder mee-gemaakt. Zoveel brandhaarden in de wereld en ook nog allemaal tegelijk. Bovendien hebben ze mogelijk verstreckende gevolgen.’ Emile Roemer spreekt kalm en bedachtzaam, maar zijn blik verraadt zorgen. Grote zorgen. Want de lijst van brandhaarden is lang en deprimerend: Oekraïne, Libië, Irak, Israël – Gaza, Mali, Syrië. Daarnaast waren er massale raciale ongeregelheden

in Ferguson in de VS en was er in West-Afrika een verontrustende uitbraak van het ebola-virus. En veel dichterbij huis werden we opgeschrikt door onrust in de Haagse Schilderswijk.

Wie ondertussen uit de berichtgeving wijs wordt, mag het zeggen. Wie stuurt welke strijdende partij in werkelijkheid aan? Wat zat er nou eigenlijk in die Russische vrachtwagens van het hulpkonvooi in Oost-Oekraïne? Wat gebeurde er precies met Michael Brown in Ferguson? Als we dan ook nog meerdere malen per dag met nieuwe aannames, uitspraken en theorieën – of juist weer herzieningen daarvan – worden geconfronteerd, wie kan propaganda dan nog van waarheid onderscheiden?

Roemer: 'In het algemeen geldt vaak: in conflict- en oorlogsgebieden is de waarheid het eerste slachtoffer. Daarmee bedoel ik zeker niet dat alles wat er aan nieuws op ons af komt niet klopt. Veel journalisten doen het qua berichtgeving en analyse juist heel goed. Maar er zijn er ook die maar meedenderen met de dagelijkse gekte. Ik heb geprobeerd om me bij al die conflicten direct goed te informeren en eigenlijk vind ik dat iedereen

dat zou moeten doen. Wil je een conflict snappen en doorgronden, dan moet je goed in de voorgeschiedenis duiken. Dat voert je soms diep terug in de tijd. De landsgrenzen tussen bijvoorbeeld Syrië en Irak werden vlak na de Eerste Wereldoorlog al bepaald. Omtrent Oekraïne moet je je afvragen welke afspraken er precies gemaakt zijn toen de Muur viel. Je moet veel lezen en met deskundigen praten, want in de media zijn zulke achtergronden vaak ver te zoeken. De zaken in hun context zien, daar gaat het om, dat is onze taak als SP. In het conflict tussen Israël en Palestina hebben wij ons jarenlang verdiept en het resultaat daarvan is dat we de nederzettingenpolitiek blijven aankaarten.'

Schreeuwen

Maar vooralsnog lijkt het erop dat de diverse brandhaarden alleen maar verder uit de hand dreigen te lopen. Tegelijkertijd willen diverse westerse landen wapens naar brandhaarden sturen en wil Nederland zijn defensiebudget gaan ophogen met honderd miljoen euro. Roemer: 'Als je zag hoe VVD-Europarlementariër Hans van Baalen met Guy Verhofstad op het Maidanplein in Kiev stonden te schreeuwen, sorry hoor, maar dat werkt escalerend in plaats van de-escalerend. Levensgevaarlijk, wetende dat Rusland ook aanstuurt op escalatie van het geweld. Hetzelfde geldt voor NAVO-chef Rasmussen, die oorlogszuchtige taal bezigt over het sturen van interventiemachten. Als partij moeten wij daartegenin gaan. Of dat wat uithaalt, vraag je? Nou, toen wij ons in 2001 min of meer als enige partij keerden tegen de aanval op Afghanistan, was een meerderheid in Nederland het niet met ons eens. En je weet: inmiddels ligt dat heel anders. Westerse democratie afdwingen met wapens werkt niet. Denk na, leer van de geschiedenis! De procedure is: analyseer, informeer en mobiliseer. Zodat er in de Tweede Kamer andere voorstellen op tafel komen en ook aangenomen worden. Er moet dringend een ander geluid komen om conflicten op te lossen. Dát is onze taak. Dáár begint internationale solidariteit. Kijk, altijd zijn het de gewone mensen die de dupe zijn van oorlogen en conflicten. Het meest schrijnend vind ik zelf altijd het lot van kinderen en oudere mensen, op de vlucht, gewond, ondervoed, wanhopig. Zo veel verschrikkelijke beelden heb ik gezien de afgelopen tijd. Dus in die zin: ja, ik had me graag een andere zomer voorgesteld.' ●

tekst Rob Janssen
foto Archief SP

COLUMN

1914 - 2014

In augustus was het precies honderd jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Geen van de strijdende partijen realiseerde zich vooraf wat ze met hun onverantwoordelijke gedrag over het continent afriepen: jarenlange ellende en vele miljoenen doden. Overal in Europa zette het nationalisme de empathie en de wijsheid opzij. Maar als het verstand van huis is, dansen de emoties op tafel, met een wereldoorlog tot gevolg. Twintig jaar later zou er nog een volgen, nog omvangrijker, nog bloediger, nog krankzinniger. Historische gebeurtenissen hebben nooit één oorzaak. Geschiedenis is een aaneenrijging van oorzaak en gevolg waarbij alles met alles samenhangt. Het is de dure plicht van politici de analyse te maken van de omstandigheden en oppervlakkige en platvloerse propaganda en demagogie te vermijden.

Of het nu gaat om de oorlogen in Afghanistan en Irak, of om het conflict Israël – Palestina, of om de burgeroorlog in Oekraïne; de waarheid, de-escalatie en het zoeken naar oplossingen verliezen het in de strijd om aandacht van de leugens en de steeds weer opduikende hysterie. Vooringenomenheid, eenzijdigheid en gemakzucht plaveien het pad richting een gewapend treffen waarbij weer veel onschuldig bloed vloeit. Pas in tweede instantie is men bereid in te zien dat men per definitie met zijn vijand vrede sluit. Pas wanneer één van de partijen heeft gewonnen of beide partijen uitgeput zijn, komt er een eind aan de waanzin. Ofwel omdat de winnaar de vrede – onder zijn condities – oplegt, ofwel omdat men tot een compromis komt.

Ik hoor nu politici van allerlei pluimage zeggen dat het leger moet worden uitgebreid en versterkt. Blijkbaar is men nog steeds in de veronderstelling dat de inzet van massief geweld de oplossing biedt voor de problemen waarvoor we ons gesteld zien. Ik stel voor de honderd miljoen extra voor Defensie te steken in beter geschiedenisonderwijs.

Jan Marijnissen

KRISTA VAN VELZEN VOERT WEER CAMPAGNE

BAN DE BOM 2.0

Veruit de meeste Nederlanders willen geen kernbommen en het moment is gekomen om ze – hoppetee – gewoon te verbieden, vindt Krista van Velzen. Zij roept dan ook iedereen op om daarvoor te tekenen. Hoe gaat het eigenlijk met haar, sinds haar vertrek uit de Kamer?

KRISTA VAN VELZEN (1974) was jarenlang het gezicht van de SP in, onder meer, de strijd tegen clusterbommen. Van 2002 tot 2010 was ze lid van de Tweede Kamer. Nu voert ze voor vredesorganisatie Pax campagne voor een verbod op kernwapens.

We spreken elkaar op een dakterras van Hoog Catharijne, naast het kantoor van Pax. Een verrassende plek. Vrijwilligers uit de buurt hebben er een daktuin aangelegd. Boven op wat wel het lelijkste aller winkelcentra wordt genoemd, blijken groenten en bloemen te groeien. Er staat zelfs een kas met aardbeien. Van de krioelende mensenmassa onder ons merk je hier niets. Hier is rust. Krista spreekt zelfverzekerd en ontspannen, haar helderblauwe ogen stralen. 'Heerlijk is het hier, hè? Buiten zijn, dat heb ik zó nodig.'

› Je was een van de bekendste Kamerleden. Waarom stopte je?

'Ik was intens moe. We hadden als SP een enorm hectische periode achter de rug en het liep thuis niet lekker. Het lukte me niet meer om mijn thuissituatie te combineren met de 300 procent die het vergt om een goed SP-Kamerlid te zijn. Ik ben een perfectionist. Het is een enorme eer om volksvertegenwoordiger te zijn. Mensen rekenen op je en kloppen bij je aan. Ik vind ook dat je in die positie moet doen wat je kan. Maar dat ging niet meer. Achteraf bleek ik ook ziek te zijn, een auto-immuunziekte. Maar daar kwam ik pas later achter.'

› Je was heel plotseling weg.

'Ja, ik wilde niet meer op een hoge plek op de lijst staan en na de verkiezingen heb ik wat spulletjes in een verhuisdoos gestopt

en ben ik vertrokken. Dat het als een verrassing kwam, was omdat ik mezelf nooit had toegestaan om erover te klagen dat ik me ziek voelde en geen puf had. Ik heb alleen één heel persoonlijk interview aan NRC Magazine gegeven. Daar kwamen veel meelevende reacties op. Dat was een mooie les, kennelijk mocht ik me ook best eens kwetsbaar opstellen.'

› En toen stapte je op de fiets en belde PowNews.

'Ja, ik had mezelf eindelijk even pauze gegeven. Ik moest ademen, nadenken. Ik heb een mooie, lange tocht gemaakt en was zó blij dat mijn telefoon niet 24 uur per dag aan hoefde te staan. PowNews belde, om mij voor te leggen dat ik wachtgeld zou ontvangen terwijl ik op fietsvakantie was. Omdat ze mij niet konden bereiken, is dat een eigen leven gaan leiden. Maar het was niet waar, ik heb tijdens mijn reis geen cent wachtgeld ontvangen.'

› Tot welke inzichten kwam je?

'Ik heb elf jaar in de Tweede Kamer gewerkt, drie jaar als fractiemedewerker. Daar heb ik vooral mijn scherpe kant ontwikkeld: debatteren, keihard knokken voor je standpunt, mensen op straat overtuigen. Je weet hoe ik ben: de wereld moet verbeterd worden en er moet geknokt worden, en wel nú. Maar ik heb ook een emotionele kant, een zorgzame. In die tijd was iemand uit mijn naaste omgeving ernstig ziek. Hij was nog jong en hij was boos dat hem dit overkwam. Ik weet nog dat ik dacht: jongen, je kan toch niet zo boos uit het leven vertrekken? Dat voelde niet goed. Zijn laatste levensdagen bracht hij door in een hospice. Ik zag hem daar heel snel

veranderen, zachter worden. Ik was daar zo door overdonderd. Daar wilde ik iets mee. Dus ik heb gesolliciteerd als vrijwilliger bij een hospice in de buurt. Al tijdens het kennismakingsgesprek merkte ik dat daar hele andere kanten van mij werden aangeboord. Ik doe al het verzorgende werk dat komt kijken bij het aftakelen van een mens, maar het gaat daarnaast vooral om écht luisteren, de tijd nemen. Mensen begeleiden in het moeilijke proces van in het reine komen met familie en met zichzelf: alles om op een prettige manier te kunnen vertrekken.'

› Je komt ontspannen over.

'Ik heb nog steeds een hele drukke agenda. Maar ik merk dat ik mijn keuzes anders maak. Ik doe niet alles meer en voor sommige dingen, zoals dit interview, neem ik meer tijd. Dan heb ik niet het gevoel dat ik heel snel mijn punt moet maken; daar krijg je een zekere verbetering van en dat is niet prettig.'

Ik werk ook nog als vrijwilliger bij Mappa Mondo. Daar wonen kinderen die heel erg ziek zijn. Ze zijn te goed om continu in het ziekenhuis te blijven en vaak net niet in de positie dat ze thuis kunnen zijn. Ik word er zó blij van om dat werk te kunnen doen. Je moet je voorstellen dat ik met een jongetje aan het voetballen ben. Hij loopt aan de slangen en elke twee minuten staat ie stil en dan piept er van alles. Dan moet ik al die slangen uit de knoop halen – en hij weet niet beter en heeft gewoon lol!

Verder woon ik nog steeds in de ecologische woon-werkgemeenschap die ik tien jaar geleden met vrienden heb opgezet. Een typisch voorbeeld van niet alleen maar praten over hoe de wereld veranderd moet worden,

‘Kernwapens zijn bedoeld om hele steden te vernietigen, in secondes, bij zoveel leed kunnen zelfs het Rode Kruis en de VN niets beginnen.’

maar ook gewoon alternatieven uitvoeren. Dus ja, ik ben een gelukkig mens.’

› **Een actief mens ook. Waar verdiende je je geld mee?**

‘Ik heb bij Exodus gewerkt: resocialisatie van ex-gedetineerden. Onwijs leuk en het is wetenschappelijk bewezen dat het werkt. Bij Exodus ga je met mensen die een misdaad hebben gepleegd aan de slag om hun leven weer op te bouwen. Heel bijzonder om daarnaast te mogen staan. Het was trouwens heel grappig dat iedereen daar meteen al wist dat ik zelf ook een strafblad heb.’

› **Je bent ooit opgepakt vanwege een actie bij een Schotse atoomonderzeeër.**

‘Ja, dat was trouwens een heel positieve vredesactie. Ik heb uiteraard niks ernstig crimineels gedaan. Verder bleek Jan de Wit zich te hebben ingezet voor de zaak van een van de ex-gedetineerden, dus het lag allemaal heel mooi in het verlengde van mijn Kamerwerk.’

› **En nu ben je weer aan de slag met kernwapens.**

‘Ik heb als Kamerlid veel met Pax gewerkt, toen heette het nog IKV/Pax Christi. Samen met Harry van Bommel was ik toen bezig met een campagne rond ABN Amro en later ING. Die investeerden in clustermunitie. Een onmenselijk wapen, dat Nederland op dat moment gewoon had en gebruikte. Wij vonden Pax aan onze zijde, die hadden zeer deskundige mensen die ook wel bereid waren om een leuke campagne op te zetten. Dat werd een enorm succes. Er is nu een breed gedragen internationaal verbod en Nederland heeft de hele troep laten vernietigen. Het is gewoon gelukt! Zeer tegen de zin van de ministers die er toen zaten. Een tijd geleden belde Pax mij op: of ik zoiets nu niet met kernwapens wilde gaan doen.’

› **Dus je was meteen enthousiast?**

‘Nou, ik dacht: het thema kernwapens is ongelooflijk moeilijk. Het is zo verweven met machtspolitiek en met grote industrie, die ook weer geld steekt in de politieke campagnes in de Verenigde Staten. Maar tegelijkertijd: dit zijn wapens die bedoeld zijn om steden te vernietigen. In secondes. Die bedoeld zijn om duizenden, honderdduizen-

den mensen te vernietigen. Dit is zo belangrijk. En, ja, dan kom je bij mijn essentie. Ik ben een dromer, maar wel een dramme dromer. Ik ben eigenlijk al vanaf m'n zeventiende bezig met allerlei campagnes rond kernwapens. Maar de verhoudingen zitten muurvast. De VN-Ontwapeningsconferentie bijvoorbeeld, die over nucleaire ontwapening gaat, is er al vijftien jaar zelfs niet in geslaagd om een agenda vast te stellen. Ik wil niet mijn leven gaan besteden aan iets wat niet opschiet. Tenzij er iets verandert. Pax overtuigde mij ervan dat er iets veranderd was.’

› **Wat is er dan veranderd?**

‘Iets wat lijkt op hoe we van die clusterbommen zijn afgekomen. Er is een internationale vredesbeweging opgericht, de *International Campaign To Abolish Nuclear Weapons* (internationale campagne om nucleaire wapens af te schaffen –red.). Afgekort ICAN – die W hebben we maar weggelaten want anders klinkt het niet. ICAN probeert de nucleaire ontwapening buiten de VN om te organiseren. ICAN, waar Pax deel van uitmaakt, gaat praten met

regeringen die wél iets willen. En dat zijn er nogal wat. De boodschap is: we gaan gewoon beginnen.'

› Dat zijn er nogal wat? Hoeveel dan?

'ICAN heeft nu al 150 landen rond de tafel. Er zijn twee conferenties geweest. Er komt er ook een in Zuid-Afrika, dat als eerste land zelf afstand deed van zijn kernwapenprogramma. Ik verwacht dat er volgend jaar een A4-tje op tafel ligt om te onderhandelen over een internationaal verbod.'

› Te beginnen in Nederland?

'Ja, daar werk ik nu aan. Nederland is een belangrijke speler hierin. De grote kernwapenmachtes zijn natuurlijk Amerika en Rusland, maar tijdens de Koude Oorlog heeft Amerika een hele zooi kernwapens in Europa neergelegd. Voor als de communisten kwamen. Die liggen er nog steeds. Onze regering zegt altijd dat we een visie van een kernwapenvrije wereld hebben. We hebben zelfs een verdrag getekend dat nucleaire ontwapening een verplichting is. Maar in de tussentijd zijn wij stiekem gewoon gastheer. Faciliteren wij dat er in Brabant massavernietigingswapens liggen. Waar geheimzinnig over gedaan wordt. De volksvertegenwoordiging wordt daar niet adequaat over ingelicht. Over de budgetten, de begroting, het belastinggeld dat daarin gestoken wordt, is geen openheid. Ook niet over de de beveiliging van die basis.'

› Je hebt het over Volkel?

'Ja, we weten wat daar ligt. Maar er mag niet over gesproken worden. Het wordt niet bevestigd en niet ontkend. Maar er is een paar jaar geleden een grote inspectie geweest vanuit de VS waarbij bleek dat er problemen zijn met de veiligheid op die basis. Die rapporten zijn in de Verenigde Staten gewoon vrijgegeven. Die wapens zijn inmiddels ook al decennia oud en de VS wil ze vervangen door nieuwe. Dus die bommen die op Volkel liggen gaan weg, en daar komen betere voor in de plaats. Dan denk ik: de enige betere kernbom is géén kernbom. Als ze dan toch weggaan, hou ze dan maar. Want er is in Nederland helemaal geen steun om die kernwapens te hebben. Meer dan 90 procent van de Nederlandse bevolking wil dat het spul weggaat. En de vraag aan volksvertegenwoordigers en politici is: hoe lang ga je nog accepteren dat je niet wordt ingelicht over massavernietigingswapens in je eigen land? Dat is toch bizar? Dan wil je toch weten hoe dat in elkaar zit, wat het kost, hoe de beveiliging, veiligheid is geregeld, wanneer daarmee wordt rondgevoegen, waarom ze daar überhaupt nog liggen?'

› Wat is eigenlijk het probleem?

'Niemand wil dat ze gebruikt worden. De beste manier om daarvoor te zorgen is dat je ze ook gewoon niet hebt. Alleen daarom al moeten kernwapens de wereld uit. Maar het is zelfs ook gevaarlijk als ze niet gebruikt worden. Ik heb laatst een lijst gezien van ongevallen en bijna-ongevallen van de Amerikaanse luchtmacht gedurende één jaar. De geprinte lijst was – ik overdrijf niet – vier meter lang. Dan heb je het over bommen die vermist raken en bommen die per ongeluk uit een vliegtuig vallen. De mannen die heel geconcentreerd in de gaten moeten houden of Rusland iets doet, blijken gewoon in slaap te vallen of drugs te gebruiken. Om maar wat te noemen. Kijk, het is geen fictief verhaal van er is een bom en die gebruiken we toch niet. Het gaat over reële risico's. Als het

misgaat, dan kunnen zelfs grote organisaties als het Rode Kruis, de Wereldgezondheidsorganisatie en de VN-Vluchtelingenorganisatie niets meer betekenen. Dat hebben ze ronduit gezegd op een ICAN-conferentie: we kunnen geen hulp verlenen als er een nucleaire explosie is. De enige zinnige voorbereiding is nu gaan werken aan nucleaire ontwapening.'

› Nu start je met Pax een burgerinitiatief. Waarom?

'De regering moet de hete adem van de bevolking in de nek gaan voelen. Er zijn de afgelopen jaren prima moties aangenomen in de Kamer, waaruit blijkt dat een meerderheid van de volksvertegenwoordigers van kernwapens af wil. De motie van SP-Kamerlid Jasper van Dijk bijvoorbeeld, dat de JSF geen kernwapentaak mag krijgen. Dat is een doorbraak. De afkeer van kernwapens wordt breed gedragen, het is geen links dingetje of zo. Maar toch geeft de regering geen gehoor aan de roep om een verbod op kernwapens. Er is dus druk van buitenaf nodig, zodat politici er niet meer omheen kunnen dat via de media hun kiezers meekijken.'

› Wat is het voorstel dat op de agenda moet komen?

'Het voorstel is om kernwapens te verbie-

den. In Nederland om te beginnen. Dus het stationeren, het vervoer, de ontwikkeling; het hele fenomeen hoppetee verbieden. Dat kan gewoon, verschillende landen zijn ons voorgegaan. Ik heb ze eens geteld: 115. Als er één moment is om tegen de Amerikanen te zeggen dat we die nieuwe bommen niet willen, dan is het wel nu, nu Obama daar nog zit. Het wordt ook tijd, hè. Volgend jaar wordt herdacht dat zeventig jaar geleden de nucleaire aanval op Hiroshima en Nagasaki was. De allereerste resolutie die in de VN is aangenomen, toen die net was opgericht, was om te komen tot een totaalverbod op kernwapens. Omdat ze toen al, en dan heb je het over 1946, doorhadden: dit mag geen toekomst hebben. Dan zou het toch mooi zijn als Nederland een historische stap zet en zegt: we zetten er een

punt achter, we gaan dat toch niet nog eens zeventig jaar laten duren?'

› Als campagnevoerder kom je ook regelmatig in de Kamer. Hoe is dat?

'Het is wel gek om de Kamer binnen te lopen en niet automatisch naar de SP-vleugel te lopen. Maar het is heel leuk om met politici van alle partijen gesprekken te voeren zonder de scherpte van het Kamerdebat.'

› Hoe groot is de kans dat we jou ooit weer op een Kamerzetel terugzien?

'Nou, ik ben nu hiermee bezig en daarna zie ik wel weer verder. Maar het kriebelt wel.' ●

tekst Daniël de Jongh • foto's Rob Voss

Krista van Velzen: 'Als we de regering zover krijgen om kernwapens te verbieden, is dat een historische stap. Ik roep alle SP-leden op om te tekenen op tekentegenkernwapens.nl

> 'EERST SAMEN ETEN EN DAN DE BUURT IN'

Wie zijn de helden van Pieterzijl, Aduard en Oldehove? Met die vraag is de SP-ledenwerkgroep Zuidhorn deze zomer de dorpen in gegaan, op zoek naar mensen die zich op een bijzondere manier hebben ingezet voor de leefbaarheid in hun buurt. Deze helden werden vervolgens door Emile Roemer in het zonnetje gezet.

Opstekers

Slagter, de woordvoerder van de SP in Zuidhorn: 'Wie onze helden zijn? Uiteindelijk zijn het een heel actieve speeltuinvereniging, iemand die een soort jeugdsoos runt en het kloostermuseum van Aduard geworden. Een van onze leden is kunstenaar. Hij heeft de Opstekers gemaakt die Emile uiteindelijk uitgereikt heeft. Leefbaarheid is voor ons een heel belangrijk thema. De huidige gemeente Zuidhorn is het resultaat van een fusie tussen vier oude dorpen met de bijbehorende kleinere kernen. De verscheidenheid van die dorpen en hoe geïnspireerd de mensen daar zijn gebleven, is zo mooi om te zien. Dat is ook waarom Emile niet naar het hoofddorp is gegaan maar juist naar andere plaatsen. Om dat een beetje te stimuleren, voor zover we dat kunnen.'

Volkswagenbusje

Hoe het zoeken naar die helden er aan toe ging? 'Sinds kort hebben onze Wander en Jorien een Volkswagenbusje, zo prachtig. Eerst samen eten of koffie drinken, dan de buurt in. En na afloop nog even napraten in

foto SP Zuidhorn

De leden van de werkgroep in Zuidhorn zoeken de dorpen van de gemeente op.

de bus, heel gezellig.' Het klinkt bijna alsof de 64-jarige Slagter (de man van SP-Eerste Kamerlid Tineke Slagter) het over een familievakantie in Zuid-Frankrijk heeft, maar zo zien verkiezingscampagnes en buurten in de buurt er dus uit in Zuidhorn. 'Onze kerngroep bestaat uit zes mensen, een mooie combinatie van jong en oud. Ik val wel een beetje uit de toon met mijn leeftijd, maar ze laten het niet merken, ze zijn heel aardig. We hebben echt mooi potentieel voor een afdeling hier.' Onbenut zal dat potentieel in ieder geval niet blijven, want de groep bruist van de plannen. Hun volgende actie moet nog even geheim

blijven, maar zit eraan te komen. 'We hebben al een tijdschema gemaakt voor de rest van het jaar. We hopen over een jaar toch wel een afdeling te zijn. Kunnen we ons mooi voorbereiden op de volgende gemeenteraadsverkiezingen.'

**OP NAAR DE
200
AFDELINGEN!**

> MOESTUIN VOOR VOEDSELBANK

Anderhalf jaar nadat SP-gemeenteraadslid Desiree Egberts (foto) het initiatief nam tot een moestuin voor de Voedselbank Arnhem, opende de Arnhemse SP-wethouder deze zomer officieel de moestuin. Op ruim drie hectare grond worden groenten en fruit verbouwd. De helft van de opbrengst gaat naar Voedselbank Arnhem. De andere helft is voor de vrijwilligers, mensen van de Zorgtuin en de sociale werkvoorziening die de moestuin gaan onderhouden.

Verse producten vaak duur

Egberts: 'Wij zijn als SP altijd betrokken geweest bij de voedselbank. Ik hoorde in 2012 dat er een tekort was aan verse

foto archief SP

producten zoals groenten. Het is bekend dat mensen in armoede ongezonder zijn en juist dan is goed en gezond eten belangrijk. Verse producten zijn vaak duur, dus dat schiet erbij in als je nauwelijks rond kunt komen. Ik heb toen nagedacht hoe wij de voedselbank kunnen helpen en kwam op het idee van een voedselbanktuin, ik had er weleens van gehoord in een andere stad.'

> GROENE GELUIDSSCHERMEN

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben unaniem ingestemd met een voorstel van onder meer SP-Provinciale Statenlid Wouter van der Staak om geluidsschermen te vergroenen. 'Het vergroenen van de geluidsschermen is niet direct een provinciale taak, maar de provincie kan hierbij wel een sleutelrol vervullen. We hebben al programma's als Mooi Brabant en Brabant uitnodigend Groen. Dit is bij uitstek een project dat daar bij past, terwijl dan ook nog eens de nodige fijnstof afgevangen wordt, hetgeen bijdraagt aan een betere luchtkwaliteit.' Van der Staak hoopt op een creatieve oplossing zoals bijvoorbeeld Moss Graffiti. 'Dit is een unieke kans om zowel groen als kunst met elkaar te combineren.'

> SP OOK IN ZUTPHENS COLLEGE

foto SP Zutphen

Ook Zutphen behoort sinds kort tot de groeiende groep gemeenten waar de SP in het college zit. Inmiddels gaat het al om 45 gemeentes, met in totaal 51 SP-wethouders.

Kersverse Zutphense SP-wethouder Engbert Gründemann (foto) vertelt over de ingewikkelde onderhandelingen die nodig waren om ook in zijn woonplaats mee te kunnen besturen.

Buiten onderhandelingen gezet

De onderhandelingen in Zutphen hebben het langst geduurd door verdeeldheid over de nieuwbouw van een museum. Gründemann: 'Daarvoor zou een oorlogsmonument plaats moeten maken. De SP heeft jarenlang fel campagne tegen dit prestige-project gevoerd en de mensen hebben ons daar in maart voor beloond. Bij de college-onderhandelingen hebben wij ons aan ons woord gehouden. De SP stemt niet in met dit prestige-project.' Omdat veel partijen daar anders over dachten, werd de SP vrij snel buiten de onderhandelingen gezet.

Een mooi akkoord

Gründemann: 'Toen uiteindelijk andere pogingen tot het vormen van een college stuk liepen, werden wij toch weer aan de onderhandelingstafel gevraagd. En met succes! We hebben een mooi akkoord gesloten met PvdA, GroenLinks, CDA/ChristenUnie en de VVD.' En het museum? 'Dat komt er voorlopig niet. De gemeenteraad heeft unaniem ingestemd met het voorstel om eerst alle alternatieven te onderzoeken.' Ook op andere onderwerpen die voor de SP van groot belang zijn is het de Zutphense SP-fractie gelukt goede afspraken te maken. 'Meer geld voor de zorg, meer betaalbare huisvesting voor jongeren en besparen op prestigeprojecten. Met de grote bezuinigingen waar onze gemeenten mee te maken heeft, moeten we de juiste keuzes maken. Geen geld over de balk smijten voor een megamuseum dat niemand wil, wel geld uitgeven aan zorg voor mensen die dat hard nodig hebben.'

Zie sp.nl/spbestuurt voor de uitzending van Nieuwsuur van 10 juli 2014, 'SP regeert in steeds meer gemeenten mee'

> PROVINCIE MOET BIJDAGEN AAN BETER MOBIEL BEREIK

De provincie Gelderland moet volgens de SP-fractie een bijdrage gaan leveren aan het verbeteren van de mobiele dekking in Gelderland. SP-fractievoorzitter Eric van Kaathoven: 'Sommige delen van Gelderland hebben op dit moment niet of nauwelijks bereik voor mobiele telefoons, onder andere op de Veluwe en aan de grens in de Achterhoek. Dit is niet alleen vervelend voor het dagelijkse telefoonverkeer van inwoners en ondernemingen, maar kan levensgevaarlijk zijn wanneer hulpdiensten niet via 112 kunnen worden bereikt.'

Extra voorzieningen

Van Kaathoven: 'Omroep Gelderland startte eerder al het meldpunt *Geen 112 Gld* om te inventariseren waar in Gelderland er allemaal slecht bereik is. Inmiddels zijn er al ruim 300 klachten binnengekomen.' De SP heeft het college van Gede-

puteerde Staten met steun van een meerderheid van de Provinciale Staten gevraagd om een kort verkennend onderzoek te starten naar de mogelijkheden, de kosten en baten van een provinciale bijdrage aan het tegengaan van slechte of geheel afwezige mobiele bereikbaarheid in delen van Gelderland. Van Kaathoven: 'Technisch is het probleem heel goed op te lossen door het treffen van extra voorzieningen als opstelpunten met zenders. Het is voor bedrijven blijkbaar niet rendabel om dit in bepaalde gebieden te doen. Daarom kan, net als bij breedband op het platteland, ook hier een publiek-private-samenwerking met een bijdrage van de provincie Gelderland mogelijk voor een oplossing zorgen.'

Zie voor een overzicht van de klachten en een kaart met de locaties geen112.gld.nl

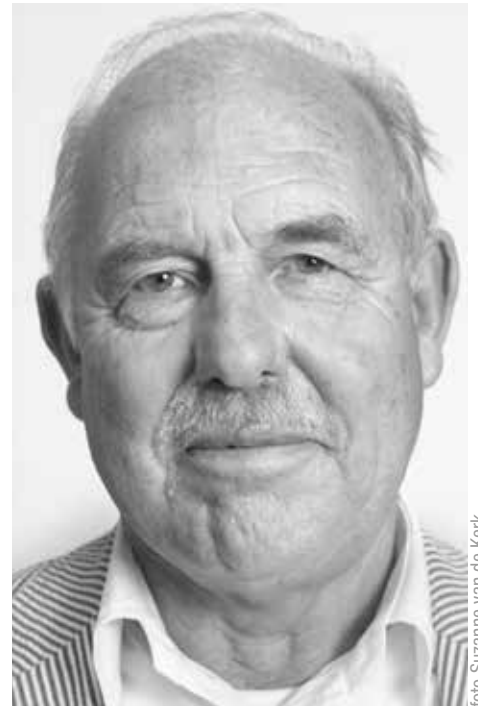

foto Suzanne van de Kerk

ZONDAG 19 OKTOBER

> HET MOED-COLLEGE MET HENK VAN OS

Kunsthistoricus en oud-directeur van het Rijksmuseum Henk van Os (foto) geeft op 19 oktober college over wat kunst heeft betekend voor zijn kijk op de wereld en zijn inzicht in maatschappelijke opvattingen.

Om iets daarvan duidelijk te maken behandelt hij De Zaaier van Van Gogh en landschappen van de Groninger schilder Jan Altink en spreekt hij uitvoerig over de kunstenaarskolonie in Worpswede met onder anderen Paula Modersohn-Becker. Hij hoopt duidelijk te maken dat omgaan met kunst veel meer is dan alleen maar mooie plaatjes kijken.

Wanneer: Zondag 19 oktober – 14.00 uur

Waar: Partijbureau SP – De Moed, Snouckaertlaan 70 Amersfoort

Toegangsprijs: 5 euro

Reserveren: kijk op de ledensite SPnet.nl

foto Frank Muller

AWBZ-PREMIES

DE LEUGEN VAN 70 MILJARD

Vanaf 2001 is het astronomische bedrag van zeventig miljard(!) euro aan AWBZ-premies niet besteed aan langdurige zorg – waar het juist voor bedoeld was. Het is een fabel dat de AWBZ onbetaalbaar zou worden, zo bewijst SP-onderzoek. De partij legt het alternatief op tafel.

'Als je het eerlijker inricht kan de premie omlaag'

HET IS EEN ADEMBENEMEND bedrag: 70 miljard euro. Een zeven met tien nullen. Menig politicus én burger zal watertandend kunnen wegdromen bij wat je met dat geld allemaal zou kunnen doen voor de maatschappij. In het onderwijs bijvoorbeeld, of in het openbaar vervoer. En wat dacht u van de zorg? Om het bij dat laatste te houden: stopt u maar met dromen, want het geld is weg. Uit cijfers van de Rijksoverheid blijkt namelijk dat in de jaren 2001-2013 niet minder dan 70 miljard euro van de AWBZ-premies niet aan langdurige zorg is besteed, maar aan andere dingen. Al vanaf 2001 blijken de AWBZ-premieopbrengsten astronomisch veel hoger te zijn dan de zorguitgaven. En dat staat in schril contrast met de wijd-

verbreide opvatting dat de AWBZ onbetaalbaar zou zijn.

Een kunstmatig tekort

'We zijn hier al vier, vijf jaar mee bezig', vertelt SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten. 'Al in 2008 constateerde de Sociaal Economische Raad (SER) dat niet alle geïnde AWBZ-premies ook daadwerkelijk aan de AWBZ-zorg besteed werden. Vaak hebben we aan het ministerie gevraagd hoe het precies zat en om welke bedragen het ging, maar telkens werden we met een kluitje in het riet gestuurd. Pas onlangs hebben we duidelijkheid gekregen. En ja: die duidelijkheid is onthutsend.'

Leijtens collega-Kamerlid Henk van Gerven:

'Neem het jaar 2013. In dat jaar kwam er 34 miljard aan AWBZ-premie binnen, terwijl de AWBZ-zorguitgaven 28 miljard bedroegen. Dat betekent dat er 6 miljard euro niet aan de AWBZ is uitgeven, maar aan andere zaken.' De crux zit 'm daarbij in het feit dat van de genoemde 34 miljard euro maar liefst 15 miljard aan lastenverlichting in de vorm van heffingskortingen op de AWBZ-premie is afgeroomd.

In 2014 komt er eveneens zo'n 34 miljard euro aan AWBZ-premieopbrengsten binnen, maar wordt er op dezelfde manier 11 miljard afgeroomd. Onder de streep staat dan dat er 23 miljard overblijft om de AWBZ-zorguitgaven te betalen, terwijl daar dit jaar 25,9 miljard voor nodig is. Het kabinet concludeert vervolgens – ogenschijnlijk logisch – dat er een tekort van is van 2,9 miljard en telt die op bij de staatsschuld. Leijten en Van Gerven spreken echter van 'een kunstmatig tekort', omdat het negatieve saldo wordt veroorzaakt doordat de heffingskorting een aanzienlijk deel van premie-inkomsten weer wegsnoept.

'Dat geld wordt ingezet om nadelige fiscale effecten te verzachten', verduidelijkt Renske Leijten. 'Op zich kan dat. Ik wijs deze vorm van lastenverlichting in principe niet af, het kan nuttig zijn. Maar wat ik wél afwijs, is dat er vervolgens flink op de zorg bezuinigd wordt met als argument dat er zogenaamd te weinig middelen zouden zijn. Want dat klopt dus gewoon niet. Waar het om gaat, is dat het geld dat de mensen opbrengen om de AWBZ te betalen ook aan die AWBZ wordt besteed. Zodat de fabel dat er te weinig geld voor deze zorg is voorgoed uit de wereld geholpen wordt.' Van Gerven: 'Het idee dat de premie omhoog moet om het allemaal betaalbaar te houden, is gewoon misplaatst. De premie is hoog genoeg. Sterker nog: als je het eerlijker inricht kan de premie omlaag.'

Uit de cijfers blijkt dat vanaf het jaar 2001 de premieopbrengsten hoger zijn dan de AWBZ-zorguitgaven. En 2001 was het jaar dat toenmalig minister van Financiën Zalm (VVD) een nieuw belastingstelsel invoerde (zie kader). De politiek koos toen voor de vorm van lastenverlichting via de heffingskorting die in mindering wordt gebracht op de AWBZ-premie. Het gevolg was een zwaar vertekend beeld van de totale AWBZ-inkomsten.

'Puur bedrag'

En dat werpt een interessant licht op de positie van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten in het algemeen. Opgericht in 1968 als 'een volksverzekering voor mensen met een mentale of fysieke beperking'

SP-Tweede Kamerleden Henk van Gerven en Renske Leijten.

veranderde de zorg die onder de AWBZ valt door de jaren heen, zoals ook de maatschappij veranderde. Een goede tien jaar geleden werd een 'modernisering van de AWBZ' noodzakelijk geacht. We weten waar dat voornamelijk op neerkwam: meer marktwerking. Goedkoper werd de AWBZ daarvoor geenszins, wel bureaucratischer. En warempel vond weer wat later dit 'inzicht' breed gehoor: de AWBZ wordt onbetaalbaar. Terwijl in werkelijkheid vanaf 2001 flink meer AWBZ-premie binnenkwam dan eraan werd uitgegeven. Henk van Gerven draait er niet omheen: 'We worden voor de gek gehouden, zeker. Het is puur bedrog.' Ondertussen krijgen we in de zorg de ene bezuinigingsronde na de andere om de oren en verdwijnen er tienduizenden banen. Uit cijfers van het CBS blijkt dat het aantal mensen met een WW-uitkering in de zorg-, cultuur en welzijnssector in maart 2014 met ruim 20.000 naar ruim 73.000 steeg. En dan te bedenken dat de grootste bezuinigingen in de zorg nog moeten komen. Volgens het SP-rapport 'Een sociaal alternatief voor de AWBZ' werken er in de gehandicapten-, ouderen en thuiszorg samen ruim 600.000 mensen en allemaal worden ze via de AWBZ betaald. Over impact gesproken.

Sociaal alternatief

Om het tij te keren heeft de SP twee varianten voor een alternatieve financiering van de AWBZ ontwikkeld en laten doorrekenen door het Centraal Planbureau (CPB). Belangrijk uitgangspunt van het alternatief is uiteraard de daadwerkelijke besteding van de AWBZ-premies aan de AWBZ. Ook wordt de premie inkomensafhankelijk gemaakt. Dat is ze momenteel namelijk slechts ten dele. Want alleen over de eerste en tweede belastingschijf wordt AWBZ-premie betaald. De derde en de vierde blijven 'buiten schot', zodat mensen met een hoger inkomen een

relatief kleiner deel van hun inkomen aan de AWBZ betalen.

De eerste variant van het SP-alternatief gaat uit van een gelijke premie over het gehele inkomen voor iedereen en behelst een generieke premiedaling van 12,65 naar 8,08 procent plus een nieuwe premie in de derde en vierde belastingschijf. De tweede variant voorziet in een iets geringere premiedaling in de eerste twee schijven en een nieuwe premie voor de hogere inkomens die iets lager is dan in de eerste variant. Voor beide varianten geldt dus, dat over alle belastingschijven premie moet worden betaald en dat die dan ook voor de volle honderd procent wordt aangewend voor de AWBZ-zorg. Volgens de berekening van het CPB kosten de alternatieven de overheid geen cent extra en gaat 78 procent van de huishoudens ermee in koopkracht op vooruit. Alleenverdieners met een brutosalaris boven de 42.000 euro of tweeverdieners met meer dan 84.000 euro leveren koopkracht in.

Drie vliegen

Volgens Renske Leijten en Henk van Gerven worden met het plan drie vliegen in één klap geslagen: de zorg blijft betaalbaar, de koopkracht wordt verbeterd en tienduizenden banen blijven behouden. Het tweetal ziet in het plan voor eerlijker premieheffing en het behoud van het collectieve karakter van de AWBZ een goede stap in de richting van een toekomstbestendige inrichting van de langdurige zorg in ons land. Want er is meer. Leijten: 'Verspilling, zinloze overhead,

De kracht van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is de eenvoud: iedereen betaalt via de belastingen premie over de eerste en tweede loonschijf. De premie wordt vervolgens gebruikt om de zorgkosten te betalen voor mensen die dat nodig hebben. Tot midden jaren negentig was er een volledig omslagstelsel: de premie die mensen betaalden werd ingezet voor zorg. Bij stijgende kosten steeg de premie en bij dalende kosten daalde de premie. Jaarlijks werd de premie bijgesteld. Vanaf midden jaren negentig is het AWBZ-fonds onderdeel van de Rijksbegroting geworden. Het in 2001 gewijzigde belastingstelsel maakt het mogelijk om een stevige greep uit de premie-inkomsten van de AWBZ te doen.

'Er komt meer aan AWBZ-premie binnen dan eraan wordt uitgegeven'

bureaucratisering, topsalarissen... er is nog heel veel waar we ook mee aan de slag moeten. Zorginstellingen moeten niet concurreren, maar samenwerken. Bovendien moet de zorg kleinschaliger worden; grote organisaties maken de zorg onnodig duur. Wat ook noodzakelijk is, is dat het vertrouwen in de zorgprofessionals én de zorgbehoevenden hersteld wordt. Laten we de kwaliteit van de zorg vooropstellen in plaats van ons te fixeren op de kosten ervan.' Ze vervolgt: 'Zorgen voor mensen die zorg nodig hebben, dat is een van de kernpunten van een solidaire samenleving. De regering beweert dat voor de langdurige zorg de kosten te hoog oplopen en dat bezuinigingen noodzakelijk zijn. Dat is dus gewoon niet waar. Wij laten zien dat er een sociaal alternatief is door de premie inkomensafhankelijk te maken. Nu weten we dat de langdurige zorg helemaal niet te duur is en ook helemaal niet onhoudbaar hoeft te worden in de toekomst. Het kan eerlijker en doelmatiger. Dát is de kern van onze inzet.'

De SP zal het plan dit najaar tijdens de begrotingsdebatten inbrer

tekst Rob Janssen

SP-RAPPORT: 'EEN SOCIAAL ALTERNATIEF VOOR DE AWBZ'

 sp.nl/awbzrapport

foto Tom van der Holst

PROTEST TEGEN HUURVERHOGING

‘WE WILLEN HUREND NEDERLAND WAKKER SCHUDDEN’

Huurders in Raalte en Olst-Wijhe weigeren al sinds juli huurverhoging te betalen. Gluren bij de Belastingdienst door de verhuurder? Dat pikken ze niet. ‘Wij zetten ons over de angst voor de woningbouwcorporatie heen, dat zouden meer huurders moeten doen.’

ZE LIETEN DE jaarlijkse huurverhoging altijd maar over zich heen komen. Tegen de almachtige corporatie viel toch niet op te boksen en op politieke steun hoefden ze niet te rekenen, dachten ze. Nu is de maat vol. Uitgerekend hier, in deze behoorlijk volgzame Overijsselse streek durven ruim vierhonderd bewoners van sociale huurwoningen het op te nemen tegen de woningbouwcorporatie.

De Huurders Werkgroep. Vlnr, achter: Willy Lourenssen, Joop Winterink, Hans Beldman, Tom van der Holst, Cees Ooms, Fré Denekamp. Voor: Marjolein Maas, Ria Hegteler, Angela Blankhorst, Ineke Witteman.

Ze pikken het niet langer om over het hoofd te worden gezien, om klakkeloos tot wel 6,5 procent procent extra huur te betalen, om het kind van de rekening te worden.

Alle huurders verzamelen!

De actievoerende werkgroep van Huurdersvereniging Salland (HVS) kan het wel van de daken schreeuwen: alle huurders in de sociale sector, verzamel u en trek ten strijde. Alleen als wij onze krachten bundelen kunnen we een vuist maken en wordt er in Den Haag naar ons geluisterd.

'Huurders moeten laten zien dat ze wel degelijk in staat zijn om voor hun rechten op te komen. Angst en onwetendheid mogen niet langer regeren. Het gaat er niet eens zozeer om of wij hier in Raalte aan het langste eind zullen trekken, wij hopen dat onze actie overal in Nederland wordt opgepikt en dat de huurders een serieuze gesprekspartner worden', zegt een strijdbare Joop Winterink, lid van de HVS en voorvechter van de emancipatie van huurders.

In Raalte pakken ze het pragmatisch aan. De huursom wordt zoals altijd automatisch overgemaakt op de rekening van SallandWonen, zij het nu zonder de verplichte verhoging. Dat 'uitgespaarde' bedrag storten ze op een aparte rekening, om straks niet voor vervelende verrassingen te komen staan. Ze hebben wettelijk het recht om op deze ma-

nier te protesteren totdat de Huurcommissie een oordeel velt. Dat zal bindend zijn. 'Wij willen vooral een signaal afgeven en hurend Nederland wakker schudden.'

De protesterende huurders in Raalte en Olst-Wijhe weten zich gesteund door Willy Lourenssen, voorzitter van de HSV en voormalig Staten- en raadslid van de SP. De geboren Ossenaar stond ooit aan de wieg van de afdeling Raalte en stelt zijn politieke en bestuurlijke ervaring in dienst van de actievoerders. Lourenssen mist vooralsnog de bereidheid van andere huurdersorganisaties om een vuist te maken tegen de woningcorporaties. Ze zijn op de hoogte van de problematiek, maar worden gefinancierd door diezelfde corporaties. Hij is bang dat ze het er daarom bij zullen laten zitten. Lourenssen: 'De directeur van SallandWonen zei tegen ons: "En dan moet ik jullie nog betalen ook." Alsof wij alles maar voor zoete koek moeten slikken. Zo werkt dat natuurlijk niet. Ik hoop dat ons initiatief navolging krijgt en dat belangenverenigingen hun huurders kunnen mobiliseren. Al is dat, zo heb ik ervaren, een behoorlijk intensieve klus.'

Domme actie?

De directeur van SallandWonen, Ed Penninks, zegt dat de huurdersactie zijn corporatie geld kost ('een hoop extra administratief gedoe') en huurders in verwarring brengt: 'De regelgeving is heel ingewikkeld.'

Hij zegt onomwonden: 'Ik vind het niet zo'n slimme actie. Ik heb begrip voor de onvrede onder huurders in Nederland, maar een protest in Raalte zal echt niet tot Den Haag doordringen. Ze hadden er beter aan gedaan om op te trekken met de Woonbond om zo echt een vuist te kunnen maken.' Penninks zit net als zijn collega's met de door het kabinet aan de woningbouwcorporaties opgelegde verhuurdersheffing in zijn maag. Die heffing bedraagt nu 1,1 miljard en volgens de planning 1,7 miljard in 2017. 'Dat hakt erin. Wij zullen nog meer ons best moeten doen om de organisatie gezond te houden. De corporaties zaten er echt niet op te wachten, maar onze invloed is zeer beperkt. In Den Haag worden de beslissingen genomen en wij worden vervolgens opgezadeld met de uitvoering en de gevolgen. Dat ook de huurders daarvan de dupe zijn, betreur ik.' Liever zou Penninks het geld stoppen in woningbouw, om zo óók de werkgelegenheid te stimuleren. 'Wij zullen blijven bouwen, zij het in een lager tempo. Je kunt de huisvestingsproblematiek hier in de provincie niet vergelijken met die in de Randstad. In Raalte is de druk minder hoog, omdat het aantal woningzoekenden niet zo groot is. Wij kunnen meer woningen in de verkoop doen om zo onze financiën op peil te houden zonder dat de huurdersmarkt eronder lijdt. SallandWonen laat regelmatig onderzoeken verrichten en daaruit blijkt dat wij ons

Sociale woningbouw in de Roggestraat in Raalte.

vooral moeten richten op de ouder worden-mensen. De ontwikkelingen stellen ons voor nieuwe uitdagingen. Nog zorgvuldiger bekijken waar en welk onderhoud nodig is, investeren in duurzaamheid, een andere, meer eigentijdse serviceverlening, daar leggen wij de accenten.'

Penninks onderschrijft wel de kritiek op de eenzijdige aanpak vanuit Den Haag. 'Inderdaad wordt de rekening bij de huurders neergelegd, daar maak ik me ook ernstig zorgen over. Ik ben het met de actievoerders eens dat kopers ten onrechte altijd buiten schot worden gehouden. Waarom moeten de huurders, de mensen met lagere inkomens, per definitie altijd meer inleveren dan de kopers?'

Over de afloop van de huurdersactie in zijn gemeente maakt hij zich weinig zorgen. 'De huurverhoging is wettelijk bepaald, dat zal de huurcommissie ook inzien. Met de actie wordt inderdaad wel een signaal afgegeven, maar wie pikt dat op?'

'Niks doen is geen optie'

De protesterende huurders houden er in hun achterhoofd inderdaad rekening mee dat, mocht de huurcommissie naar aanleiding van de klachtenregen een onderzoek instellen, de gewraakte huurverhoging toch moet worden betaald. Ria Hegteler: 'Het is in de eerste plaats een principiële actie,

een statement, bedoeld om de politieke partijen ervan te doordringen dat er met de huurders wordt gesold. Daarom is het ook zo belangrijk dat ons voorbeeld op grote schaal navolging krijgt. Misschien dat ze dan in Den Haag eindelijk eens luisteren. Niks doen is geen optie, wij kunnen niet langer blijven zwijgen en over ons heen laten lopen.' Fré Denekamp vult aan: 'Tot nu toe worden de huurders over het hoofd gezien, ze laten ons verzuipen. Het gaat alleen maar over koopwoningen en de hypotheekrenteaftrek. Door de huur inkomensafhankelijk te verhogen, wordt huren een onderdeel van de inkomenspolitiek en dat stuut ons zeer tegen de borst. De corporaties moeten van het kabinet bezuinigen en leggen de rekening zonder meer bij de huurders neer. Dat is onrechtvaardig en dat kan anders. Er zijn corporaties die andere oplossingen zoeken, bijvoorbeeld door efficiënter te werken en zuiniger met hun geld om te springen. Helaas vormen zij de uitzondering op de regel. Vind je het gek dat wij ons mateloos opwinden over die schandalige beloningen van bestuurders van corporaties, die ongekende zelfverrijking? Ik word daar zo pissig van!' Ooit, zo betoogt de HVS, was de Nederlandse sociale huursector een schoolvoorbeeld in Europa. Het ging mis toen corporaties de vrije hand kregen om winst te maken, ze werden door de overheid zelfs gestimuleerd om dat te doen. 'De belangrijkste opdracht,

zorgen voor betaalbare huurwoningen voor iedereen, verdween naar de achtergrond. Het grote speculeren begon, corporaties deden onverantwoorde beleggingen, gaandeweg gingen steeds meer huurwoningen de verkoop in, de sociale huursector werd zoetjesaan uitgekleeft. En nu dreigen huurders door de alsmaar oplopende huren uit hun huizen te worden verdreven. Intussen blijft het oorverdovend stil in Den Haag. Alsof niemand er zijn vingers aan durft te branden, terwijl er creatieve oplossingen denkbaar zijn.'

Het kan anders

De verbolgen huurders in Raalte en Olst-Wijhe pleiten voor een eenvoudiger systeem: de volkshuisvesting in ons land mag wat hen betreft in de breedste zin van het woord compleet op de schop, zodat huurders net zoals kopers aanspraak mogen maken op een belastingvoordeel. 'Het beleid is nu veel te ingewikkeld. De regelgeving maakt het er allemaal niet gemakkelijker op, terwijl individuele woonsituaties vaak enorm van elkaar verschillen. Het hoeft echt niet zo omslachtig. Waarom zou je bijvoorbeeld de huurtoeslag niet onder één noemer met de hypotheekrenteaftrek brengen? Voordat hieraan kan worden gewerkt, moet er uiteraard de politieke bereidheid zijn om daarover na te denken.'

Ze kunnen het niet vaak genoeg benadrukken. Nu voelen ze zich nog als de inwoners van dat kleine dorpje van Asterix en Obelix. Pas als de huurders in alle delen van het land zich verenigen en zich solidair bij hen aansluiten, bestaat de kans om de macht te doorbreken en het tij te keren.

In Zutphen – en in mindere mate Schiedam en Vlaardingen – lijkt een deel van de huurders het voorbeeld van de HVS te willen volgen. Willy Lourenssen: 'Het gaat stapje voor stapje, zonder buiten de oevers van de wet te treden. Er is nog een hele lange weg te gaan. Zonder politieke steun en veel publiciteit, zonder een grote en breed gedragen actie vanuit de samenleving, zullen we nooit een ommezwaai bereiken. Dan blijven wij in Raalte en Olst-Wijhe een stel roependen in de woestijn.' Ria Hegteler: 'Als alle huurders volgend jaar juli de huurverhoging negeren, zullen de corporaties ons niet meer negeren.'

 www.eerstehulpbijhuren.nl/salland

tekst Robin Bruinsma
foto's Gerard Vrakking

SP-TWEEDE KAMERLID HARRY VAN BOMMEL OVER ISRAËL EN PALESTINA

‘ALS DE BEZETTING NIET WORDT OPGEHEVEN, KOMT ER NOOIT VREDE’

De aanval van Israël op Gaza houdt de gemoederen bezig. Anja Meulenbelt, tot een paar jaar terug nog SP-senator, zegde haar lidmaatschap op vanwege uitspraken van SP-buitenlandwoordvoerder Harry van Bommel. Is het SP-standpunt over Israël-Palestina veranderd? Van Bommel: ‘De Palestijnen hebben het recht om zich met geweld te verdedigen tegen de bezetting. Maar burgerdoelen aanvallen hoort daar niet bij.’

› **Wat is er op dit moment aan de hand in Gaza?**

‘Ik ga even terug in de tijd: begin juli is Israël Gaza binnengevallen. Dat was een reactie op de ontvoering van drie Joodse tieners en op beschietingen vanuit de Gazastrook. Israël zei bovendien dat Gaza werd binnengevallen om tunnels te vernietigen die volgens hen de veiligheid van Israël bedreigen. Overigens was er in reactie op die ontvoering een grootschalige en willekeurige aanhouding van Palestijnen op de Westoever. Daar heeft de SP kritiek op geuit, omdat dat het karakter heeft van een collectieve straf. Collectieve straffen zijn volgens de Conventie van Genève verboden. Vlak na het begin van de aanval van Israël op Gaza, heb ik Kamervragen gesteld aan de minister van Buitenlandse Zaken Timmermans. Ik heb hem gevraagd of hij het met mij eens is dat het optreden van Israël disproportioneel is. Ik probeerde de regering zo een veroordeling te laten uitspreken.’

› **Maar ook Hamas moest volgens jou aangepakt worden?**

‘De onduidelijkheid ontstond toen er een voorstel op tafel lag van Egypte, voor een staakt-het-vuren. Dat was een staakt-het-vuren zonder voorwaarden vooraf, maar wel met de belofte dat Israël de blokkade van de Gazastrook moet verlichten en de toegang tot Gaza moet verbeteren. Dat voorstel werd aanvaard door Israël, maar geweigerd door Hamas. Toen heb ik in antwoord op een vraag van een interviewer gezegd dat het in dit geval ook gerechtvaardigd is om druk uit te oefenen op Hamas. Bijvoorbeeld sancties tegen de leiding van Hamas. En de reden daarvoor is heel duidelijk: een

AP Photo/Khalil Hamra

staakt-het-vuren was nodig. De bevolking in Gaza lijdt verschrikkelijk onder het Israëlische geweld en verdere onderhandelingen kunnen alleen maar worden gevoerd als je een staakt-het-vuren hebt. Hamas had toen het standpunt dat er alleen een staakt-het-vuren kwam als er aan een tienpuntenplan werd voldaan. Dat was een veel te uitgebreid plan voor een staakt-het-vuren, met eisen die eerder aan het einde van een vredesproces haalbaar zijn dan als voorwaarde om een staakt-het-vuren te krijgen. En dat staakt-het-vuren, dat is zo belangrijk. Het gaat om mensenlevens, maar ook als begin van de hervatting van het vredesproces.'

› De reactie van veel mensen op dat idee om Hamas onder druk te zetten was: maar

Israël moet toch onder druk worden gezet?

'Ja, en dat vind ik ook. Ik had ook daarvoor al van de regering actie geëist tegen het optreden van Israël. Maar dat staakt-het-vuren moest er komen. Er zijn na de weigering van Hamas nog vele doden en gewonden gevallen. En uiteindelijk, want dan zitten we weer in het heden, is er alsnog een staakt-het-vuren gekomen onder voorwaarden die erg lijken op het Egyptische voorstel in juli. Toen waren we dus drie weken en vijftienhonderd doden verder.'

› Het is een beladen debat. In reacties op je weblog vliegen de krachttermen in het rond. Is het debat nog wel goed te voeren? 'Dat is zeker mogelijk. Het moet ook. Maar

SP-buitenlandwoordvoerder Harry van Bommel

Volgens de internationale organisatie ShelterCluster gaat het twintig jaar duren voordat de huizen in Gaza herbouwd zijn. Dat is dus exclusief ziekenhuizen, scholen en andere vernietigde infrastructuur. Israël werpt al jaren blokkades op tegen de invoer van bouwmaterialen in Gaza. ShelterCluster zegt dat 17.000 woningen zijn vernietigd. Nog eens 5000 woningen zijn nog niet herbouwd na de vorige aanval op Gaza in 2012.

dan moeten we wel een zuivere lijn blijven volgen. En dat is de lijn van het internationaal recht.'

› En wat is die lijn van het internationaal recht?

'Het beleid van Israël is al sinds jaar en dag in strijd met vele VN-resoluties en de conventie van Genève; het bezetten van de Westelijke Jordaanoever, de blokkade van Gaza, het bouwen van nederzettingen in bezet gebied. Dat is onmiskenbaar altijd sterk veroordeeld. En daarom moet er druk op Israël worden gezet. Om precies diezelfde internationaalrechtelijke redenen heeft de SP aanvallen op Israëlische burgerdoelen ook altijd veroordeeld. Dat schreven we al in de notitie 'Het beloofde land, het beroofde land' in 2007. Beide partijen moeten worden aangesproken op schendingen van het internationaal recht. Let wel: de Palestijnen hebben het internationaal recht aan hun kant. Omdat ze onder bezetting leven, omdat hun grond gestolen wordt, omdat van hun grond afkomstige producten worden verkocht als 'made in Israël' enzovoort. Zij hebben volgens het internationaal recht dan ook het recht om zich met geweld te verdedigen tegen de bezetting. Maar burgerdoelen aanvallen hoort daar niet bij.'

› Het is dus lastig manoeuvreren in deze discussies.

'Neem nou de demonstratie ter ondersteuning van Gaza in Utrecht, waar iemand van GroenLinks de ongelukkige keuze maakte om haar speech op het podium te openen met het veroordelen van het beschieten van burgerdoelen door Hamas. Die werd uitgejoeld en kreeg woedende reacties. De

'OORLOGSMISDADEN'

Op 22 augustus organiseerde Rotterdam voor Gaza, een breed initiatief dat onder andere door de SP gesteund wordt, een wake voor de slachtoffers van de oorlog in Gaza en voor een duurzame oplossing: een vrij Palestina. SP-leider Emile Roemer sprak de honderden aanwezigen toe: 'Dit is de derde keer in enkele jaren tijd dat het geweld opnieuw hevig escaleert in Gaza. Met meer dan 2000 doden, waaronder honderden kinderen, als gevolg. Het geweld is volstrekt disproportioneel en mensenrechtenorganisaties en de VN stellen terecht dat Israël oorlogsmisdaden heeft begaan. Veel te lang heeft het Westen, ook de EU, deze situatie geaccepteerd. Dit kan niet langer.'

discussie is erg gepolariseerd. De SP krijgt wel het verwijt dat we niet altijd meedoen aan demonstraties die Gaza steunen. We weten dat sommige van deze demonstraties radicale mensen aantrekken, die zelfs anti-semitische leuzen roepen. Wij zijn dus uitermate voorzichtig. Als wij een spreker namens de partij leveren, kijken we ook wie de andere sprekers zijn op het podium en wat hun boodschap is. Er was een demonstratie in Amsterdam onder het motto 'Stop de genocide op de Palestijnen'. Achter die leus gaan wij niet aan lopen. Want als de eerste de beste journalist mij dan terecht vraagt of ik nou echt vind dat er sprake is van genocide, dan zou ik nee moeten zeggen. En dan rijst de terechte vraag waarom ik dan meedoe. Dus we kiezen er soms voor om niet met zo een demonstratie mee te lopen. Want je schiet jezelf met zulke leuzen in de voet. De noodzakelijke discussie over vrede in Israël en Palestina is daar niet mee gediend. Hoe groot onze verontwaardiging over het Israëlische geweld ook is. Laat dat duidelijk zijn. We hebben dus wel aan een paar demonstraties meegedaan, en aan een paar niet.'

› **Is er een propaganda-oorlog aan de gang?**
'De waarheid sneuvelt bij oorlog altijd als eerste. In dit conflict geldt dat zeker.'

› **Hoe kom je dan aan goede informatie?**
'Door veel verschillende, betrouwbare bronnen te raadplegen, zeker ook uit de regio. Zo heb ik rechtstreeks contact met UNRWA (*United Nations Relief and Works*

Agency for Palestine Refugees –red.), dat is de VN-organisatie die in Gaza zelf hulp verleent. Ik bel met mensen daarvan en ik krijg daar berichten van. In Israël heb je een aantal uitstekende organisaties, zoals de Joods-Israëlische vredesorganisatie B'Tselem en *Breaking the Silence*, dat zijn ex-militairen die zich uitspreken over het conflict. Daar zijn veel goede clubs te vinden die betrouwbare informatie leveren.'

vrij snel in de beklagdenbank gezet, als waren het landverraders. En ze moeten heel voorzichtig opereren, want de woordvoerders worden ook vaak bedreigd.'

› **Ben je tevreden met wat de regering antwoordt op je vragen?**

'Nee, helemaal niet. Bij elk bericht dat bijvoorbeeld uit de Israëlische pers wordt aangehaald, zegt de regering daarvan niet

'Dit kan niet langer'

› **Hoeveel steun is er onder Israëli's voor het beleid van Israël?**

'Op het moment dat er oorlog wordt gevoerd, gaat toch een meerderheid van de mensen achter hun regering staan. Door heel veel mensen in Israël, in de regering, in het parlement – vergeet niet dat de regering steunt op een buitengewoon orthodoxe partij – wordt openlijk gezegd: we moeten Hamas uitroeien. Dat soort geluiden is in de Israëlische politiek niet ongewoon.'

› **Is er wel kritiek in Israël?**

'Jawel, maar de vredesbeweging wordt daar

op de hoogte te zijn. Dat is de dingen niet willen zien, zodat je er geen mening over hoeft te hebben. Als het gaat om het Israëlisch-Palestijnse conflict, dan ligt PvdA-minister Timmermans duidelijk aan de ketting van de VVD.'

› **Er is een langzame maar zekere omslag in de publieke opinie richting meer kritiek op wat Israël doet.**

'Ja. Steeds meer landen, vakbonden, wetenschappers enzovoort, stappen over van onvoorwaardelijke steun voor Israël richting het standpunt dat het echte probleem de

‘PvdA-minister Timmermans ligt duidelijk aan de ketting van de VVD’

bezetting is. En je ziet bijvoorbeeld dat Engeland veel voortvarender aan de slag is gegaan met het weren van Israëlische producten uit bezette gebieden. Engelse wetenschappers spreken zich collectief uit over de bezetting. Kom daar maar eens om in Nederland.’

› Het SP-standpunt is vastgelegd in de al genoemde notitie. Waar komt dat op neer?

‘Je kunt de situatie daar op ten minste drie manieren bekijken. Drie paradigma’s. Eén: Israël wordt bedreigd in haar bestaan en heeft het onvoorwaardelijke recht zich te verdedigen, op welke wijze dan ook. Twee: waar twee vechten hebben twee schuld. In die visie is er een conflict over een gebied en twee partijen die daarom vechten. Drie, en dit is de visie van de SP: er zijn niet twee gelijkwaardige partijen in dit conflict. Er is sprake van bezetting door de overmachtige staat Israël, en Palestijnen die in ernstige mate onder die bezetting te lijden hebben. Het is niet allemaal zwart-wit, maar dit is wel de visie die het dichtst bij de werkelijkheid staat. Als de bezetting niet wordt opgeheven, komt er nooit vrede.’

› De SP is voor de twee-statenoplossing?

‘Klopt. Maar zelfs de twee-statenoplossing, van een levensvatbare Palestijnse staat naast Israël, verdwijnt door het beleid van Israël steeds verder uit zicht. Er wordt steeds meer land ontoegankelijk gemaakt voor Palestijnen, vooral op de Westoever. Er zijn mensen die daarom pleiten voor een één-staatoplossing. Ik zie dat zelf niet gebeuren. De mensen die Israël als Joodse én democratische staat willen zien, hebben dan te maken met het probleem dat er in die ene staat een meerderheid aan niet-Joden zal wonen.’

› Wat kunnen we in Europa doen aan deze situatie?

‘Europa moet het associatieverdrag inzetten. In dat verdrag geeft Europa Israël belasting-

voordelen. Europa is de grootste handelspartner van Israël. Maar paragraaf twee van dat associatieverdrag zegt dat als er sprake is van mensenrechtenschendingen, het akkoord kan worden opgeschort. Ik heb er begin september in de Tweede Kamer weer op gehamerd. Ondanks dat er wéér uitbreiding van nederzettingen is aangekondigd, blijft Europa dat associatieverdrag aanhouden. Nederland moet als lidstaat hierin het voortouw nemen. In onze Grondwet staat dat we het internationaal recht moeten bevorderen. Nou, dit is je kans. In Nederland zelf kunnen we alle steun aan illegale nederzettingen stopzetten. Ik heb bijvoorbeeld voorgesteld dat organisaties die de ANBI-status hebben (een officieel goed doel zijn, waardoor giften aftrekbaar zijn van de belasting –red.) en die in illegale nederzettingen investeren, dus in onrecht, die status ontnomen wordt. Je kunt bedrijven verder ontmoedigen in nederzettingen te investeren, je kunt eerlijke etikettering afdwingen over uit welk gebied een product komt. Echt uit Israël of uit bezet gebied. En dan ook geen belastingkorting geven voor producten die dus niet echt uit Israël komen.’

› Wat kunnen mensen zelf doen?

‘Ik vind dat mensen zich vooral in de kwestie moeten verdiepen. Verdiep je bijvoorbeeld in welke producten uit bezette gebieden komen. Wijn, thee, kruiden, dadels: koop ze niet als ze uit illegale nederzettingen komen. Op de website docp.nl vind je hier veel informatie over. Ik raad ook aan direct de mensen in Gaza te helpen door het Rode Kruis geld te geven als je het kunt missen. Giro 7244 (Iban NL19 INGB 0000 007 244 –red.). Toen het Rode Kruis dat giro-nummer opende heeft de SP dat meteen op de website gezet. Heel belangrijk. Er wordt geschat dat het twintig jaar gaat duren voordat de vernietigingen die deze oorlog in Gaza heeft aangericht hersteld zijn.

tekst Diederik Olders

 De notitie ‘Het beloofde land, het beroofde land’ is hier te vinden: sp.nl/beroofd

foto Suzanne van de Kerk

HAJO MEIJER 1924-2014

Op 23 augustus 2014 is Hans Joachim Meyer overleden. Hij overleefde Auschwitz en als bestuurder van Een Ander Joods Geluid toonde hij zich tot op het laatste moment een scherp criticus van het onmenselijke beleid van Israël. Op dezelfde dag verscheen in de New York Times een grote advertentie met onder andere zijn naam bij de boodschap: ‘Overlevers en afstammelingen van overlevenden van de nazi-genocide veroordelen de slachting van Palestijnen in Gaza.’ Meijer was SP-lid. Harry van Bommel: ‘Hajo Meijer schreef het voorwoord van de SP-notitie ‘Het beloofde land, het beroofde land’. Zijn strijdbaarheid en voortdurende aanwezigheid, ook nog op buitengewoon hoge leeftijd, hebben een onuitwisbare indruk op mij gemaakt.’

Peter de Frankrijker-Schiphorst, Justine (midden) en Amaryl: gelijkwaardige compagnons in dierenkliniek met sociale inslag.

DIERENARTS VOOR DE MINIMA

VAN MAD MEN NAAR NIJNTJE

Peter de Frankrijker-Schiphorst verdient goed geld met reclames voor mobiele telefoons en dure auto's, maar zijn hart ligt ergens anders. Op een dag gooit hij het roer om en wordt dierenarts. Maar geen gewone. Van de wereld van Mad Men naar die van Nijntje: 'Het gaat ons niet om een dikke portemonnee.'

IN AMERSFOORT ZIT een bijzondere dierenartsenpraktijk: BeterBeest. Het is de eerste dierenkliniek in Nederland die, structureel, sociale tarieven hanteert voor minder daadkrachtige huisdierbezitters. Als je kunt aantonen dat je in de bijstand zit, of een in-

schrijfbewijs van de Voedselbank kunt overleggen, krijg je fikse korting op een consult of behandeling. Alleen medicijnen blijven geheel voor eigen rekening. Want, zo zegt BeterBeest-oprichter Peter de Frankrijker-Schiphorst: 'Daar zit amper marge op.'

Peter de Frankrijker-Schiphorst (1970) mag dan een dubbele achternaam dragen, van adel is hij niet. De bevlogen dierenarts voelt zich nauw betrokken bij de minima, de mensen die noodgedwongen zijn aangewezen op een uitkering of door omstandigheden plotseling in de schuldsanering belanden. Schiphorst is de meisjesnaam van zijn vrouw én collega Justine, de mede-oprichter van BeterBeest.

Je mag hem met recht een idealist noemen. Een realistische idealist. Peter was vijftien jaar werkzaam in de reclame. Hij verdiende er uitstekend en scoorde goed met campagnes voor mobiele telefoons en dure auto's. Maar de sfeer in het bedrijf begon hem

tegen te staan, de reclamewereld werd hem te oppervlakkig. Hij voelde zich misplaatst tussen 'alleen maar mannen en geen enkele allochtoon', miste de sociale aspecten en wond zich op over 'het letterlijk wegpesten van oudere medewerkers.'

Op het kantelpunt in zijn leven liep zijn relatie spaak en gooide Peter het roer om. Niet één slag, maar heel drastisch. 'Ik wilde als jochie altijd chirurg worden, ik houd nu eenmaal van pielen. Ik besloot om diergeneeskunde te gaan studeren. Mens of dier, ik beschouw het lichaam als een machine die je kunt repareren. Hoe sterk zij als wezen ook van elkaar verschillen. Daarnaast vind ik contact en interactie met mensen belangrijk, in het geval van dieren zijn dat de eigenaren. Driekwart van ons werk bestaat uit samenwerken met de baasjes. Van hen krijg ik alle informatie over de toestand van hun huisgenoten. Ze zijn natuurlijk bezorgd over hun hond of kat. Hun mening is gekleurd, emoties spelen een rol. Ik filter alles, leg uit wat ik moet doen en ga aan de slag.'

Peter rondde zijn studie aan de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht in zes jaar vlekkeloos af. 'Het was loodzwaar, dat wel, maar aan motivatie ontbrak het mij niet. Hoe ik dat bekostigde? Onder meer met de overwaarde van mijn huis. De laatste twee jaar woonde ik bij mijn moeder, zij was ernstig ziek en ik heb haar verzorgd. Vlak voor mijn afstuderen overleed ze. Mijn vader verongelukte toen ik jong was. Mijn ouders zaten in het onderwijs, we hadden het niet breed. Mijn moeder was net een grote kip, bij wie iedereen kon schuilen. Haar motto: een portie kun je altijd delen. Ja, ik stem al jaren op de SP.'

Hij deed veel praktijkervaring op als waarnemer bij twee klinieken en bij de Dierenbescherming Rijnmond, ontfermde zich over zwerf- en knaagdieren en bleek over een haast aangeboren talent voor operaties te beschikken. In die periode ontstond het idee voor een eigen praktijk, met speciale aandacht voor dieren van eigenaren met beperkte financiële middelen. In 2013 ('middelen in de crisistijd') opende hij in Amersfoort samen met echtgenote Justine en paraveterinair assistente Amaryl BeterBeest, de eerste dierenkliniek op sociale grondslag in ons land.

Om de inrichtingskosten zo laag mogelijk te houden (eenvijfde van de gangbare investering) speurde hij stad en land af, op zoek naar tweedehands apparatuur. Zo tikte hij een tandartsstoel op de kop die hij vervolgens, inventief en handig als hij is, ombouw-

Peter de Frankrijker-Schiphorst: 'Klanten mogen best weten dat wij salaris inleveren om kortingen te kunnen verstrekken.'

de tot operatietafel. De verlichting erboven bestaat uit podiumlampen (hij zit als gitarist in de zydecoband Allez Mama en heeft zo zijn adresjes). Het bedrijfspandje huren ze. De onderneming is gestoeld op de beginselen van de sociocratie: niet de meeste stemmen, maar de beste argumenten geven de doorslag. Peter, Justine en Amaryl zijn gelijkwaardige compagnons en verdienen hetzelfde salaris. Assistente Diana bevalt zo goed dat zij straks mag blijven als volwaardig mede-ondernemer.

'Ik voel er niets voor om om de zoveel tijd van stagiaire te wisselen. Collega's doen dat wel, om zo de loonkosten te drukken. Ik zou het fantastisch vinden als wij met ons viertjes dertig jaar bij elkaar blijven. Ons gaat het niet om een dikke portemonnee, drie keer per jaar op vakantie en een flinke wagen voor de deur. Plezier en passie voor wat je doet, daar hoort het om te draaien. Dat wij op ons loon inleveren om de kortingen te verstrekken, mogen de klanten best weten. In hun geval werken wij voor het minimumloon. En wij worden blij van al die hartverwarmende reacties, van een opgeluchte en tevreden cliënt die ons op gebakjes trakteert. Overigens doen vooral de mensen met minder geld dat.'

Ongeveer de helft van de klanten betaalt de marktconforme prijzen. De kortingen voor

de minima kunnen oplopen tot 30 à 35 procent. Zo kost een verlaagd consult 22,15 euro in plaats van 33,50. Middelen tegen vlooiën en wormen worden zo goedkoop mogelijk ingekocht, antibiotica blijven aan de prijs, dat kan niet anders. Al is 70 euro voor een kuur veel geld voor iemand met een weekbudget van 50 euro. 'Daarom leggen wij ook altijd haarfijn uit waarom een ingreep of medicatie nodig is. Wij zijn open in alles. In hoe wij tot een diagnose komen, maar ook in onze bedrijfsvoering. Onze praktijk heeft een platte structuur, iedereen kan en mag onze cijfers zien.'

Ze werken parttime. Peter valt als hij niet in de weer is voor BeterBeest regelmatig in bij een andere kliniek, Justine verricht administratieve werkzaamheden in het UMC Utrecht. In Amersfoort kennen ze BeterBeest inmiddels, ook de collega-dierenartsen met wie ze een goede en collegiale verstandhouding hebben en die hen niet als 'die goedkope concurrenten' beschouwen. 'Iedereen runt zijn dierenkliniek op zijn eigen manier, wij verstaan allemaal ons vak, alleen leggen we bij BeterBeest andere accenten.' ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Peter de Frankrijker-Schiphorst

KOMKOMMERTIJD!

Het was bepaald geen komkommertijd deze zomer. De kranten en nieuwsprogramma's liepen over van internationaal nieuws. Toch is het tijd voor komkommers. Want door de Russische boycot worden ook Nederlandse boeren en tuinders getroffen. Nederlandse komkommers eten, is dus het devies. De SP steunt ook de Europese hulp aan boeren en tuinders. SP-leider Emile Roemer: 'Dit kan je niet allemaal onder ondernemersrisico scharen.'

Overigens vindt de SP wel dat veel supermarkten die nu oproepen om Nederlandse groenten en fruit te kopen, geen krokodillentranen moeten hulen. Door de sterke onderhandelingspositie van de grote ketens, lukt het hen maar al te vaak om de boeren af te knippen. De SP wil daarom dat boeren en tuinders meer mogelijkheden krijgen om samen een vuist te maken in de onderhandelingen over de prijzen van hun producten, iets wat nu wettelijk niet mag van de Mededingingsautoriteit. 'Daarnaast is deeltijd-WW een goede aanvullende maatregel om mensen hun baan te kunnen laten houden,' aldus Roemer.

Op de foto: komkommerteler Arthur van Geest tijdens het afvoeren van het overschot aan komkommers op zijn bedrijf. ●

tekst Diederik Olders

foto Michel de Groot / Hollandse Hoogte

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EUROPA: BEST AGRESSIEF

Tijdens de Europese verkiezingen raakten Eurofielen niet uitgepraat over de 'fundamentele waarden' van de Europese Unie. Je kreeg er bijna tranen van in je ogen. In werkelijkheid voert Brussel in de betrekkingen met landen buiten de Europese Unie een keiharde, economisch gedreven machtspolitiek.

Zo was de aanleiding voor de spanningen in Oekraïne een akkoord dat de EU met dit land wilde afsluiten, waarbij handelsbarrières zouden worden geslecht. Dat betekent in de praktijk dat de Oekra-

iense markt opengesteld zou worden voor Europese bedrijven. Voor Oekraïne zelf levert het akkoord niet veel op: het land kan nog lang niet concurreren met de EU. Hooguit kunnen Oekraïense werknemers en zelfstandigen op den duur gemakkelijker aan de slag in Europa. Dat levert bedrijven misschien goedkoop personeel op, maar is voor de werklozen in de EU natuurlijk geen goed nieuws. Zo komt er nog meer verdringing op de arbeidsmarkt. Het akkoord is nu alsnog gesloten, maar tegen de zin van vooral de Russische minderheid in Oekraïne. Bovendien is het een directe provocatie richting Rusland dat juist een eigen vrijhandelszone met voormalige Sovjetrepublieken wil creëren.

Eenzelfde agressie zie je in de voorstellen die de Europese Commissie in maart deed over migratie: daarin stelt ze met zoveel woorden dat we hooggekwalificeerd personeel van over de hele wereld moeten aantrekken. Ook dat weer voor de economische belangen van Europa. Vergeten wordt dat met name ontwikkelingslanden die mensen voor de eigen ontwikkeling nodig hebben. Op een brain-drain zitten die landen niet te wachten.

Als Brussel werkelijk fundamentele waarden uitdraagt, moet het leren dat je geen economische machtspolitiek moet voeren ten koste van vrede en ontwikkeling. Anders blijft het een hypocriet en daarmee ongeloofwaardig verhaal.

> KWIJTSCHELDING WATERSCHAPSBELASTING

De Amsterdamse SP-fractie heeft het waterschap opgeroepen om het ook voor ondernemers met een inkomen op of onder bijstandsniveau mogelijk te maken kwijtschelding aan te vragen voor de waterschapsbelasting. Amsterdammers

met een laag inkomen kunnen dit wel, maar ondernemers niet, terwijl deze belasting nota bene zit op hun woonhuis. Tot een jaar terug gold hetzelfde onderscheid voor gemeentelijke belastingen, dat werd toen opgeheven op initiatief van de SP.

> WAT HEEFT SCHIPHOL TE VREZEN?

De leiding van Schiphol kon het niet waarderen dat SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut door de vakbond en aangesloten beveiligers uitgenodigd was op bezoek te komen. In plaats van haar welkom te heten, had de leiding van de luchthaven via de vakbond laten weten dat zij geen toegang zou krijgen tot de kantine van het beveiligingspersoneel. Dat weerhield Karabulut er niet van om ergens anders alsnog met de beveiligers te praten (foto), maar het maakt haar wel achterdochtig. 'Wat heeft Schiphol te vrezen voor werknemers en een volksvertegenwoordiger die met elkaar in gesprek willen?'

foto: archief SP

wettelijke statijden wordt niet voldaan. Sommige mensen moeten tot wel vier uur non-stop staan. Vakbondsleden voelen zich geïntimideerd en onder druk gezet. Nu begrijp ik een beetje waar die angst vandaan komt om mij in gesprek te laten met beveiligers.' Karabulut laat het hier dan ook niet bij zitten en gaat dit bespreken in de Tweede Kamer. 'Schiphol en de beveiligingsbazen gedragen zich niet bepaald voorbeeldig. Bovendien is de overheid zelf mede-aandeelhouder van Schiphol. Ik wil graag ook met hen in gesprek dus ik ga een nieuwe poging wagen om in alle vrijheid met werknemers te spreken.'

sp.nl/bevschiphol

> 'HELP MET BESTRIJDING EBOLA-UITBRAAK'

De Nederlandse regering moet snel hulp bieden aan de landen die geconfronteerd zijn met de ebola-uitbraak, vindt SP-fractievoorzitter Emile Roemer. 'Nederland moet gehoor geven aan de indrukwekkende oproep van de Wereldgezondheidsorganisatie tot internationale solidariteit met de landen die noch middelen noch kennis hebben om de ebola-uitbraak te beteugelen en te bestrijden.'

'Geen verdere tijd verliezen'

Het wordt volgens Roemer pijnlijk duidelijk dat het niet lukt om de ebola-uitbraak te beteugelen. 'Dagelijks horen we over meer en meer slachtoffers. We mogen West-Afrika niet in de steek laten en geen tijd verliezen.' Hij heeft premier Rutte daarom gevraagd snel te bekijken wat Nederland kan bijdragen in West-Afrika. 'We zijn een land met veel logistieke kennis maar ook met uitstekende gezondheidszorg. Ik vind dat we onze hulp aan moeten bieden.'

> ONJUISTE FOTOCREDIT

De foto van de SP-wielerploeg in actie was niet zoals vermeld in de vorige Tribune Kees van de Veen. Roland Heitink was de fotograaf. Sorry Roland.

foto Sarah Bork

Bart de Win en Arianne Knecht van Tip Jar.

ER ZIJN NOG KAARTJES

> THEATER DE MOED 21 SEPTEMBER

Een mooi uitgelicht podium, fantastisch geluid, 150 zitplaatsen en een 'Komt dat zien!'-programma. Alles is gereed om voor de derde keer dit jaar de grote zaal in het SP-partijbureau in Amersfoort om te toveren in Theater de Moed.

Net zoals bij de eerste twee succesvolle edities maakt de combinatie van muziek en theater een zondagmiddag Theater de Moed tot een unieke beleving. Zeker als op zondag 21 september *Tip Jar* voor de muziek zorgt. Eerlijke en pure muziek,

waarin steeds de essentie en het karakter van het liedje het uitgangspunt is.

Bart de Win: zang, piano, gitaar
 Arianne Knecht: zang
 Jan van Bijnen: gitaar, banjo, mandoline
 Joost van Es: viool
 Tonnie Ector: contrabas
 Eric van de Lest: drums

De ComedyTrain maakt een tussenstop in Amersfoort; René van Meurs en Thijs van Domburg stappen uit en maken er een onvergetelijke middag van.

René van Meurs is de winnaar van de jury- en publieksprijs van Cameretten 2012. Hij leerde de fijne kneepjes van het improvisatievak bij het collectief Op Sterk Water en ontdekte daar zijn nieuwe liefde: stand-up comedy. Een gelukkige liefde, want al gauw ontwikkelt hij zich met zijn frisse stijl en adembenemende tempo tot publieksfavoriet. Hij schrijft teksten voor satirische nieuwsprogramma's zoals *Dit was het Nieuws* en *HUMOR TV*. René van Meurs staat garant voor een ongeëvenaarde hoeveelheid grappen, scherpe observaties, timing en een flinke dosis zelfreflectie.

Thijs van Domburg is tekstschrijver, columnist, graag gehoorde gast bij *Spijkers met Koppen*, winnaar van de jury- en publieksprijs van het Groninger Studenten Cabaret Festival, een eigen special bij de VARA (Comedytrain Presenteert...) en stripmaker. Twee avondvullende voorstellingen verder (*Van Nare Mensen* en *de Dingen die Kapot Gaan* en *De wraak van De Koolmees*) speelt hij nog wekelijks in *Toomler* waar hij het publiek moeiteloos inpakt met zijn zwartgallige kijk op de wereld en de verbazend fanatieke wijze waarop hij deze brengt.

Wanneer: 21 september 2014 - 14:00 tot 16:30

Zaal open: 13.00 uur

Waar: Partijbureau SP - De Moed

Entree: 5 euro

Reservering: kijk op SPnet.nl (alleen voor leden)

> 'BETREK AMBTENAREN BIJ REORGANISATIE GEMEENTE'

SP-gemeenteraadslid Peter Kwint (foto) pleit ervoor ambtenaren beter te betrekken bij de plannen van Amsterdam om de gemeente te reorganiseren. 'Deze mensen zijn elke dag op de werkvloer aanwezig, maar lijken nu geen idee te hebben van het doel van de reorganisatie. Ook voelen ze zich niet gehoord. Dat moet echt beter!' Het pleidooi van Kwint past perfect binnen

het streven van de SP, zoals ook verwoord in het nieuwe Amsterdamse coalitieakkoord, om beter te luisteren naar de professional. 'In de zorg, bij de politie, in het onderwijs, maar ook in de ambtelijke organisatie. Deze mensen zien als eerste waar het misgaat. Zonder draagvlak kan een grote reorganisatie niet succesvol uitgevoerd worden.'

foto Bas Storfelsen

> BEHOUD CONSULTATIEBUREAUS WALCHEREN

Dankzij een motie van SP-gemeenteraadslid Petrosjka Sterk (foto) zal het college van Middelburg zich sterk maken voor het behoud van consultatiebureaus op Walcheren. Sterk: 'Overall in de zorg wordt flink gesnoeid. Maar de dreigende sluiting van consultatiebureaus is de meest onzinnige bezuiniging die we tot nu toe hebben gehoord. De kennis van deze medewerkers mag absoluut niet verloren gaan, zij zijn een schakel naar ouders als er vragen zijn op het gebied van voeding, nachtrust en fysieke ontwikkeling. Ik moet

foto marlijn kluijfhout

er niet aan denken wat er gebeurt als dit wegvalt, dit is zo belangrijk voor ouders.'

> ACTIE OP DE CAMPING

Sommige SP'ers zijn zo bevolgen dat ze niet eens naar een camping kunnen gaan zonder actie te voeren zodra ze over onrecht horen. Marnix Bruggeman (Provinciale Statenlid voor de SP in Noord-Holland) en Marjo Huslage (gemeenteraadslid voor de SP in Castricum) behoren overduidelijk tot deze harde kern van de partij. Dankzij hun snelle optreden deze zomer krijgen de seizoensgasten van Camping Bakkum namelijk weer individuele elektriciteitsmeters.

Terrashaarden, grills en ovens

Kampeerders klaagden na de buitengebruikstelling van de meters in 2013 dat zij een vast bedrag moesten betalen, in plaats van het werkelijk verbruik. Bruggeman: 'Na vervanging van het metertarief door een vastrecht-tarief in 2013 was het individueel elektriciteitsverbruik aanzienlijk toegenomen, omdat het toch niets extra kost. Er kwamen steeds meer terrashaarden. Grills en ovens werden gebruikt als extra kachel. De tussenmeters stonden echter nog steeds op het terrein. Veel gasten van Bakkum wilden ze graag weer

aangesloten hebben, ook omdat ze dan vaak goedkoper uit zijn.' Huslage: 'Toen ik de campinggasten informeerde met flyers, werd ik prompt aangesproken door de managers. Terugkeer naar de oude situatie was volgens hun niet mogelijk omdat een vastrecht veel efficiënter zou zijn voor de camping dan individuele meters.'

Milieuperspectief

Bruggeman stelde schriftelijke vragen over de situatie aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aangezien Camping Bakkum (KDC) onderdeel is van het Provinciaal Waterleidingbedrijf, dat weer voor honderd procent eigendom is van de provincie. Uit het antwoord bleek terugkeer naar de oude situatie ineens wel mogelijk te zijn. 'Sterker nog, Gedeputeerde Staten zeggen nu dat KDC zich bewust is van het feit dat afrekening op basis van daadwerkelijk verbruik vanuit milieuperspectief de voorkeur verdient. De camping gaat bovendien komende winter investeren zodat ook de nog onbemeterde seizoenplaatsen een meter krijgen.'

> KOOIMAN STRIJDT TEGEN GEDWONGEN PROSTITUTIE

'Klanten die willens en wetens gebruik maken van een prostituee die gedwongen aan het werk is, moeten worden aangepakt,' vindt SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman. Zij werkt daarom samen met de ChristenUnie en de PvdA aan een initiatiefwet die klanten van prostituees op hun verantwoordelijkheid aanspreekt.

'Mensenhandel uitroeien'

Het wetsvoorstel komt er op neer dat als een klant aan kan nemen dat een prosti-

tuee gedwongen werkt, hij dit moet melden bij de politie. Wanneer hij geen acht slaat op signalen van dwang, is de klant strafbaar. Kooiman: 'Met dit wetsvoorstel komen we een stap dichterbij het uitroeien van mensenhandel. Het geeft politie en justitie extra armslag om menselijk leed aan te pakken. Ik ben blij dat we hiermee ook klanten op hun verantwoordelijkheid aan kunnen spreken.' De initiatiefnemers hopen het voorstel na het zomerreces naar de Tweede Kamer te kunnen sturen.

OVERIJSSSEL ZAL OP initiatief van de SP-fractie een rol gaan spelen bij het **in stand houden van de sociale werkplaatsen** ondanks het afbraakbeleid van het kabinet. De provincie gaat met gemeenten en werkgevers kijken of de kennis van sociale werkplaatsen regionaal behouden kan blijven en of hiermee meer mensen met een beperking bij bedrijven ondergebracht kunnen worden.

ERIK MEIJER IS geïnstalleerd als

Eerste Kamerlid voor de SP. Hij volgt Arjan Vliegthart op die wethouder is geworden in Amsterdam. Erik Meijer was eerder al onder andere tien jaar SP-Europarlementariër.

SP-TWEEDE KAMERLID Tjitske Siderius vraagt ouders van zorgleerlingen en leraren naar hun **ervaringen met het zogenaamde 'passend onderwijs'** vanwege alle veranderingen in het speciaal onderwijs. Siderius hoopt dat zowel positieve als negatieve ervaringen gedeeld worden zodat de SP een beter beeld kan krijgen van de gevolgen van deze kabinetsplannen.

Zie [sp.nl/passend voor de vragenlijst](http://sp.nl/passend-voor-de-vragenlijst)

MENSEN DIE ER veel aan zouden kunnen hebben, blijken vaak niet op de hoogte te zijn van inkomensregelingen en rechten op het sociale vlak. De Cuijksse SP-afdeling heeft daarom alle **regelingen in kaart gebracht** in de vorm van een handige inkomenskaart met contactgegevens.

sp.nl/cuijkaart

'ZORG ERVOOR DAT ieder kind de basisschool verlaat met een **zwemdiploma** op zak, voer het verplicht schoolzwemmen opnieuw in.' Die oproep heeft SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten gedaan aan de ministers van Volksgezondheid en Onderwijs nadat de Nederlandse Reddingsbrigade opnieuw alarm geslagen heeft over de afnemende zwemvaardigheid in Nederland.

sp.nl/zwemmen

LINKSVOOR 'IK BEN KERKMUZIKANT'

Paul Weijmans (61) werkte jarenlang als chemicus en veiligheidsdeskundige bij de Technische Universiteit Eindhoven en Philips. Tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van maart gaf hij natuurkundeles op een middelbare school in Roosendaal. Nu is hij wethouder in Nuenen. Hij heeft drie volwassen kinderen.

tekst Daniel de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Wanneer werd je lid van de SP?

'In 2010, toen het eerste kabinet-Rutte aantrad met gedoogsteun van de PVV. Een goede vriendin overtuigde me ervan dat dit hét moment was om een daad te stellen en SP-lid te worden.'

› Wat is je grootste hobby?

'Piano spelen. Ik improviseer graag en treed op in de regio. Daarnaast ben ik ook kerkmuzikant bij de protestantse kerk. Vanuit de preek improviseer ik graag naar het volgende lied. Ik vind het fijn om mensen te raken met mijn spel.'

› Doe je dat ook in je werk?

'Ja, ook als wethouder probeer ik te improviseren. Ik ben geen technocraat die alles wil dichtspijkeren, ik heb een doel voor ogen en daar werk ik naartoe. Ik ben verantwoordelijk voor de transities: het overhevelen van zorgtaken van het Rijk naar de gemeenten. Dan kies ik niet voor de makkelijke weg:

bezuinigen door overal de kaasschaaf overheen te halen. Ik zoek andere wegen, zodat de zorg er niet onder hoeft te lijden.'

› Waar is je favoriete plek op de wereld?

'Op een concertpodium, achter een hele mooie Steinway-vleugel. Vooral de eerste toon die je dan speelt is zó mooi.'

› Wat voor piano heb je zelf?

'Een oude Steinway-piano. Ooit gekocht van een onderhoudsman, een soort Malle Pietje met een werkplaats waar de piano's op hun zij stonden. Het is een oud beestje, maar hij is me zeer dierbaar.'

› Geen vleugel?

'Nee. Maar mocht er ergens nog een Steinway-vleugel staan die binnenkort niet meer gebruikt wordt – bijvoorbeeld van iemand die kleiner gaat wonen, of naar het bejaardenhuis gaat – dan houd ik me aanbevolen.' •

‘ONDERNEMINGEN BESTAAN BIJ DE GRATIE VAN WERKNEMERS’

foto Bas Stoffelsen

SADET KIJKT

WIE Sadet Karabulut (1975) is woordvoerder Sociale Zaken en Integratie voor de SP in de Tweede Kamer

KIJKT *Deux jours, une nuit* (2014)

› Wat heb je gezien?

‘Een heel mooie, indringende film over de strijd van een vrouw voor het behoud van haar werk en haar leven, met een verrassend einde. Je maakt de emotionele achtbaan mee waarin zij terecht komt, het weekend nadat haar baas haar collega's dwingt te kiezen tussen een bonus van 1000 euro per persoon of haar aanblijven. Je ziet hoe zij blijft knokken en iedere keer met steun van familie en vrienden opkrabbelt nadat ze weer een optater gekregen heeft, met alle diepe dalen maar ook hoogtepunten die daarbij horen.’

› Is het herkenbaar vanuit je ervaring als Kamerlid?

‘Zo gechargeerd ben ik het zelf nog niet tegengekomen, maar wel dat mensen tegen elkaar uitgespeeld worden en ten onder dreigen te gaan. Alle mensen in dat bedrijf zijn werkende armen, die moeten knokken om te overleven. Het is heel mooi verfilmd wat de crisis, een tekort aan geld en economische onzekerheid kunnen doen met mensen. Hoe verschillend mensen daarmee omgaan en dat je niet laten demotiveren en de menselijke waardigheid hoog houden uiteindelijk hetgeen is wat je vooruit helpt. Hoe lastig het ook is.’

› Een werkgever die zijn werknemers betrekt bij de besluitvorming, dat past toch juist helemaal in het streven van de SP naar meer democratisering op de werkvloer?

‘Betrekken bij de besluitvorming? Wat voor besluitvorming is het als je je werknemers het mes op de keel zet en dan zegt: kies maar, leven of dood? Deze werkgever wil gewoon meer winst maken en beter concurreren en legt de rekening bij de werknemers. Die moeten onderling maar bepalen wie overleeft en wie kopje onder moet gaan. Dat is geen democratie.’

› Hoe moet het dan wel?

‘Waar wij het over hebben bij democratisering, is dat je werknemers echt betrekt bij de besluitvorming. Dat ze meepraten over hoe het bedrijf overeind te houden. Hoe het werk zo ingericht kan worden dat de collega kan blijven en ze allemaal een leefbaar loon hebben. Een onderneming bestaat bij de gratie van werknemers en winst maken is niet het enige doel van ondernemen. Voor mij bevestigt deze film hoe belangrijk het is dat

dat werknemers gezamenlijk opkomen voor hun rechten. Als ze van meet af aan gezegd hadden dat ze die keuze niet zouden maken en de boel anders plat zouden leggen, was het nooit zo ver gekomen.’

› Zijn er mensen die deze film liever niet zullen willen zien?

‘De mensen die zich dit soort managersvaardigheden eigen hebben gemaakt. Die niet onder ogen willen zien wat de gevolgen kunnen zijn van werknemers onder hele hoge druk zetten, druk zetten op lonen, banen. Die de menselijke aspecten wegmoffelen en alleen maar willen kijken naar de economische cijfers. Het zou niet slecht zijn als wat politieke leiders en andere mensen die besluiten nemen over werk en loon deze film zouden zien. Ik raak er in ieder geval heel erg door geïnspireerd. Dit maakt zo voelbaar duidelijk dat we nog ontzettend veel werk te verrichten hebben, vooral in deze crisistijd.’ •

tekst Jola van Dijk

DOORLOPENDE MACHTINGING

BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune september 2014

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

KANTELEN OF OMVALLEN

Participatie is het toverwoord van onze regering voor de deelname van mensen met een arbeidsbeperking aan onze samenleving. Het trucje daarbij heet 'kanteling': zorgen dat zo min mogelijk mensen gebruik maken van professionele ondersteuning. Mantelzorg, dat is pas zorg. Langzamerhand bekruipt mij, als blinde veteraan, steeds meer het gevoel dat het toch echt alleen gaat om bot bezuinigen, wat niets te maken heeft met participeren maar des te meer met kantelen (of beter gezegd: omvallen). Ik merk het doordat mijn thuiszorg is vervangen door een vrijwilligster, door de moeite die het me kost om te zoeken naar passend en zinvol werk. Daar komt dan ook de beperking van mijn regiotaxi nog eens bij. Die gebruik ik, en daar is hij ook voor bedoeld, om te kunnen deelnemen aan het sociaal en maatschappelijk verkeer. Dat betekent voor mij: ziekenhuisbezoek, bezoeken aan familie en vrienden, maar vooral: werken op het Gemeentearchief in Groningen, waar ik als vrijwilliger een bijdrage lever aan historisch onderzoek.

Maar ja, ik ben blind. Dat scheidt natuurlijk op de werkplek wel wat beperkingen, maar die hebben we met vereende krachten en slimme oplossingen weggewerkt. Blijft staan: hoe kom ik daar. Dat deed ik met mijn deeltaxi (WMO-vervoer) en dat was nooit een probleem. Gewoon eens per week een belletje naar mijn uitstekende vervoerder en ik kon aan de slag. Daarnaast ging ik met die taxi ook wel eens op familiebezoek, ziekenhuisbezoek, naar concert en theater. Maar ja, dat kost heel wat kilometers. Wat ik niet in de gaten had, was dat die kilometers gelimiteerd waren EN in de afgelopen jaren minder waren geworden. Daar kwam ik deze week achter, door een bijna achteloos geschreven mededeling van mijn vervoerder dat ik (bijna) door mijn kilometers heen was. Daar sta je dan: wil je participeren en je steentje bijdragen aan de samenleving, kan het niet omdat je niet op je werkplek kunt komen. Nou zult u zeggen: dan pak je toch de bus. Maar als je blind bent vormt dat best een uitdaging. Moet u ook eens proberen: morgen gewoon naar uw werk met een blinddoek voor en een taststok in uw hand (of een oude bezemsteel, mag ook hoor). Ik durf te wedden dat u bij de eerste hoek de moed al in de schoenen zinkt, bij

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

de tweede bent u vermoedelijk uitgeput (als u de oversteek overleefd heeft) en tegen de tijd dat u bij de bus bent (waar zit die piepautomaat), hebt u de blinddoek allang van u afgeworpen en de stok in stukken gebroken. Bezuinigingen of niet: ik ga door op de ingeslagen weg. Want ik heb geen opdracht van onze overheid nodig om te willen participeren in onze samenleving. Als oud-officier van de krijgsmacht met twee missies achter de rug heb ik altijd mijn steentje bijgedragen aan onze samenleving. En dat zal ik blijven doen. Maar een beetje hulp bij de participatie zou ik wel op prijs stellen. Leuker zal de regering het wel nooit maken. Maar mag het misschien wel ietsjes gemakkelijker?

B.W. van Wierst uit Roden

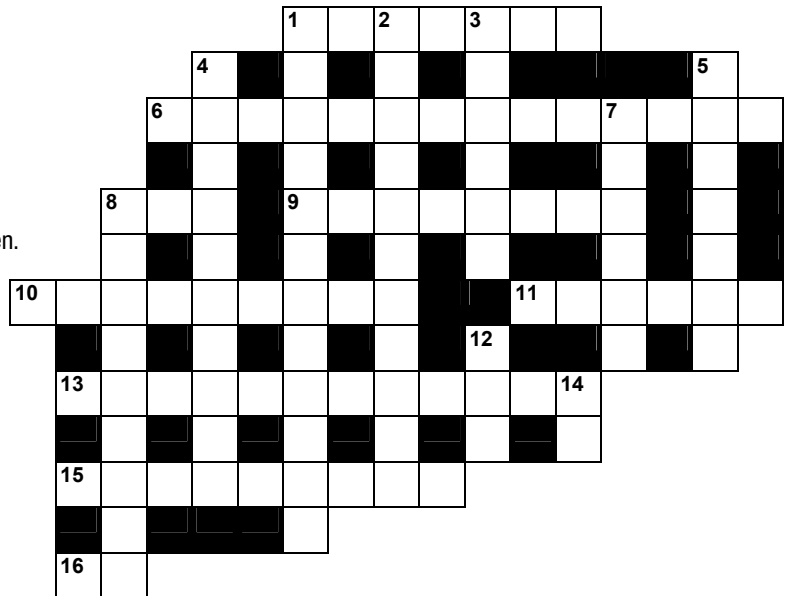

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 1 Die haringen zijn de beste vrienden. (7)
- 6 Je kón er de vuile vaat doen. Nu niet meer. (14 en 3,11)
- 8 Een sneer van uw huisdier. (3) 9 Toeristenvermaak door (o.a.) tekenfilms. (8)
- 10 Heeft nog 27-MC in z'n zijspan. (9)
- 11 Het jasje van de trompettist klinkt anders. (6)
- 13 De sterkte van de redenering zit 'em in de sterkte van demonstreren. (12) 15 Reptiel is bij de opticien geweest. (9)
- 16 De tot slot vermeldde is een hoge militair. (2, afk.)

Verticaal

- 1 Auto voor landverhuizers? (12)
- 2 Heimelijk de geheime opnames tot het eind toe aanhoren. (11)
- 3 Voorop springt een beest van een auto! (6)
- 4 Vriendschapssentiment, nodig voor het dansen. (10)
- 5 Zonder zijn leesteken is deze auto maar zuur. (7)
- 7 Is ruimtelijk gezien volledig. (6)
- 8 De gewoonten van een zappende couch potato. (9)
- 12 Uitroep bij een wee. (3)
- 14 Overdreven tussenvoegsel. (2)

CITATENRAADSEL

Opdracht: vul in de gele en rode vakjes de achternamen in van de mensen van wie een citaat (alle uitspraken gaan over 'lucht') is weergegeven. De oplossing is een 18-letterig gezegde (in de rode verticale balk). Het bestaat uit 3 woorden, en gaat ook over lucht. Een 'lange ij' is één letter; zo ook leestekens.

1																				Een radicaal is iemand die met beide voeten stevig staat – in de lucht.
2																				Denk in de lucht nooit na over het woord 'eindbestemming'.
3																				Het is aangenamer om kastelen in de lucht te bouwen dan op de grond.
4																				Als de dagen verder opengaan is de eeuwige lucht een wonder.
5																				Elke krant heeft zijn eigen luchtje.
6																				Wie droomt, vermengt zich met de lucht.
7																				Mensen zijn wolken / waar zij komen / betreft de lucht.
8																				Luchtkastelen kosten een hoop geld aan onderhoud.
9																				Als het spookt in de lucht valt er in een vliegtuig geen atheïst te bekennen.
10																				In ons verontreinigd milieu wordt de lucht langzamerhand zichtbaar.
11																				Frisse lucht verfrist ook de geest; waar te weinig zuurstof is, is veel zeurstof.
12																				Een dichter is een luchtheld van de koude grond.
13																				Ik herinner mij de tijd nog dat de lucht proper was en seks vies.
14																				Succes: een luchtkasteel meestal op zand gebouwd.
15																				Een idealist gaat dwars door de muur en bezeert zich aan de lucht.
16																				Muziek is de poëzie der lucht.
17																				De liefde is als een vogel in de lucht, niemand kan haar dwingen uit onze handen te komen eten.
18																				Een idee is een soort gas: ze hangt in de lucht en elkeen snuift er wat van op.

OPLOSSING GROTE SP-ZOMERPUZZEL 2014:

RUGZAKTOERISME

De winnaar van juli/augustus is Mariska van der Ent uit Barendrecht.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 1 oktober 2014 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIËRGE

